Analiza pokazatelja poslovanja problematičnih banaka u RH

Tucak, Matea

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:534117

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

REFST - Repository of Economics faculty in Split

zir.nsk.hr

UNIVERSITY OF SPLIT

dabar
DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU

EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

ANALIZA POKAZATELJA POSLOVANJA PROBLEMATIČNIH BANAKA U RH

Mentor: **Student:**

Izv.prof.dr.sc Roberto Ercegovac **bacc.oec Matea Tucak**

Split, rujan, 2017.

SADRŽAJ

1. UVOD 3

1.1. Definicija problema 3

1.2. Ciljevi istraživanja 3

1.3. Metode istraživanja 4

1.4. Struktura rada 4

2. POKAZATELJI PERFORMANSI POSLOVANJA BANAKA 5

2.1. Pokazatelji profitabilnosti 7

2.2. Pokazatelji ekonomičnosti 9

2.3. Pokazatelji kapitala 11

2.4. Tržišni pokazatelji poslovanja 12

3. BANKARSKE KRIZE: UZROCI I POSLJEDICE 14

3.1. Povijest banaka i bankarskih kriza u Hrvatskoj 14

3.2. Uzroci bankarskih kriza 16

3.2.1. Makroekonomski uzroci bankarskih kriza 16

3.2.2. Mikroekonomski uzroci bankarskih kriza 18

3.3. Posljedice bankarskih kriza 19

4. ANALIZA POKAZATELJA POSLOVANJA HRVATSKIH BANAKA 21

4.1. Pokazatelji poslovanja banaka u Hrvatskoj 23

4.2. Kapitaliziranost banaka u Hrvatskoj 27

5. POSEBNA ANALIZA POKAZATELJA POSLOVANJA BANAKA KOJE SU U PROCESU SANKCIJA ILI LIKVIDACIJA 30

5.1. Instrumenti, ciljevi i regulacije u procesu sanacije ili likvidacije 30

5.2. Analiza Jadranske banke d.d. u procesu sanacije 33

5.3. Analiza Banke Splitsko – dalmatinske d.d. u stečaju 36

5.4. Analiza Nava Banke d.d. u stečaja 38

5.5. Analiza Centar banka d.d. u stečaju 41

5.6. Analiza Credo banka d.d. u stečaju 43

6. MOGUĆNOST PREDVIĐANJA BUDUĆIH KRIZA I STAVOVI O STABILNOSTI BANKARSKOG SEKTORA U RH 45

6.1. Primjer stabilnosti banaka u EU 47

7. ZAKLJUČAK 49

SAŽETAK 50

LITERATURA 51

PRILOZI 59

1. UVOD

1.1. Definicija problema

Banka je institucija koja ima ulogu prikupljanja i uzimanja sredstava te pružanjemfinancijskih usluga. Njena aktivnost je posredovanje između dužnika i depozitara. Posrednici nose sa sobom rizike za ostvarivanje veće dobiti. Cilj svake banke je utvrđivanje postupaka i politika, te maksimiziranje bogatstva dioničara.

Stabilnost cijelog financijskog sustava, uz to često i gospodarskog i društvenog, rezultat je utjecaja bankarskog sustava. Uz povremene krize i propadanja u bankarskom sustavu dovodi do novčanih šteta, te obuhvaćanja većeg kruga negativnih ekonomskih posljedica, koje su: kolaps platnog prometa, smanjene ponude kredita, itd.

Bankarska kriza pojam je kojim se opisuje ili bankrot pojedinačne banke ili kolaps cijelog bankarskog sustava, iako se češće koristi za definiranje sustavnih kriza uzrokovanih propasti velikih banaka sa značajnim udjelom u ukupnoj aktivi banke.

Informacije temeljene na financijskim izvještajima omogućuju dobivanje različitih omjera koji pokazuju stupanj uspješnosti poslovanja banke u cjelini i pojedinih komponenata njezine bilance, govori Pavković (2004).

1.2. Ciljevi istraživanja

U radu će se teoretski i empirijski istražiti analiziranje pokazatelja poslovanja problematičnih banaka.

Cilj istraživanja je analiziranje i definiranje pokazatelja poslovanja tokom dužeg vremenskog perioda banaka koje su došle u probleme s likvidnosti, kapitalom ili su u procesu sankcije ili likvidacije. Također će se definirati i objasniti uzroci i posljedice bankarskih kriza i njihov utjecaj u Hrvatskoj.

Svrha rada je utvrditi kako se navedeni pokazatelji kreću u promatranim godinama, što je uzrok njihova kretanja, te njihov utjecaj na cjelokupnu sliku poslovanja banke.

1.3. Metode istraživanja

Metode rada koje će se koristiti su analiza, sinteza, kabinetsko istraživanje, klasifikacija, komparacija te deskripcija. Podaci za teorijski dio su prikupljeni iz znanstvenih članaka, relevantnih knjiga i empirijskih istraživanja.

U empirijskom dijelu rada koristi se deskriptivna statistika za obradu prikupljenih podataka. Podaci su prikupljeni iz različitih publikacija banaka u Hrvatskoj kao i Hrvatske narodne banke.

1.4. Struktura rada

Rad je podijeljen na sedam poglavlja uključujući literaturu, priloge i sažetak.

U prvom poglavlju objasniti će se problem, cilj i metode rada.

U drugom poglavlju objasniti će se pokazatelji performansi poslovanja.

U trećom poglavlju prikazati će se povijest bankarskih kriza u Hrvatskoj i njihovi uzroci i posljedice.

Analiza poslovanja hrvatskih banaka prikazati će se u četvrtom poglavlju u grafovima na osnovi izračuna.

Posebna analiza poslovanja hrvatskih banaka u procesu sanacije ili likvidacije pojasniti će se kroz peto poglavlje.

U šestom poglavlju zaključiti će se rad sa mogućnosti predviđanja budućih kriza i stavova o stabilnosti bankarskog sektora u RH.

Osmo poglavlje rada sadrži zaključak, sažetak, korištenu literaturu i priloge.

2. POKAZATELJI PERFORMANSI POSLOVANJA BANAKA

Financijski pokazatelji nastaju stavljanjem podataka u odnos jednog ili više izvještaja ili nekom kombinacijom tržišnih podataka iz financijskih izvještaja.

Dvije su skupine financijskih pokazatelja u vremenskom periodu. Prva skupina sagledava poslovanje banaka unutar određenog vremenskog razdoblja, tj. godinu dana na podatcima iz računa dobiti i gubitka. Druga skupina financijskih pokazatelja poslovanja banka definira za točno određeni trenutak u kojem se poklapa s trenutkom sastavljanja bilance i govori u tom trenutku o financijskom položaju banaka.

U skladu s tim zahtjevima razlikuje se nekoliko skupina financijskih pokazatelja (Mesarić 2009, str. 3-4):

a) Pokazatelji likvidnosti – mjere sposobnosti poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze;

b) Pokazatelji zaduženosti – mjere koliko se poduzeće financira iz tuđih izvora sredstava;

c) Pokazatelji aktivnosti– mjere kako efikasno poduzeće upotrebljava svoje resurse;

d) Pokazatelji ekonomičnosti – mjere odnos prihoda i rashoda, tj. pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda;

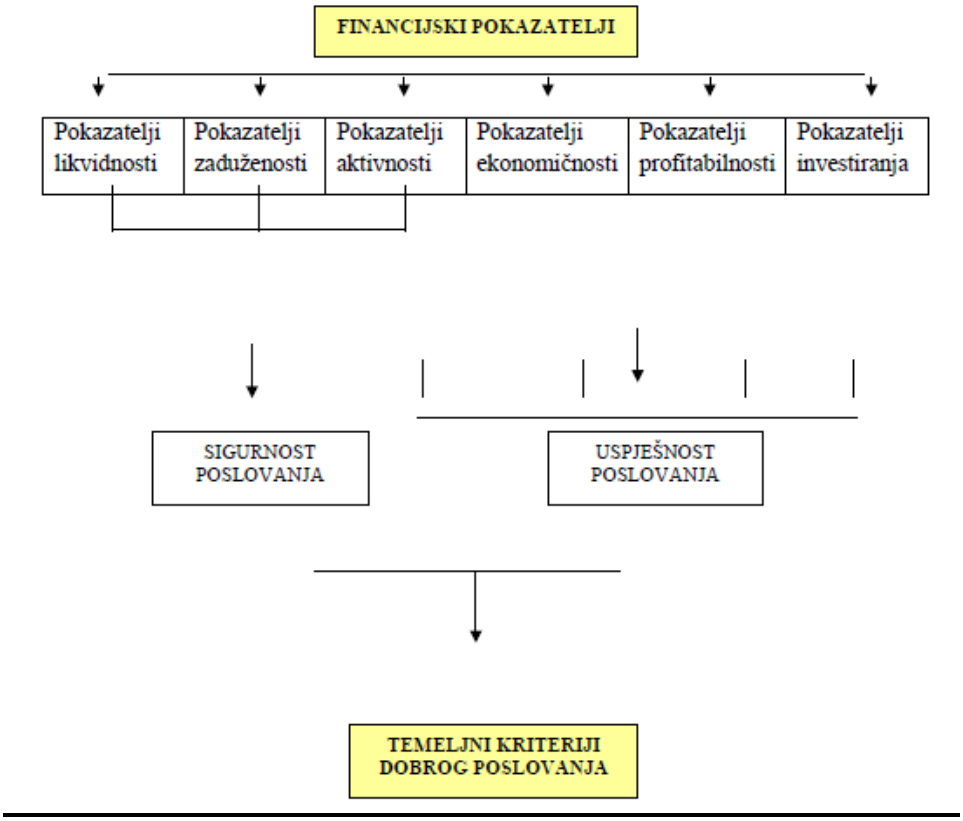
e) Pokazatelji profitabilnosti – mjere povrat uloženog kapitala, što se ponekad smatra najvišom upravljačkom djelotvornošću;

f) Pokazatelji investiranja– mjere uspješnosti ulaganja u obične dionice.

Dva kriterija su potrebna moraju biti zadovoljena u poslovanju banaka za dobro poslovanje(Mesarić 2009, str 3-4):

1. Sigurnosti (likvidnost, financijska stabilnost i zaduženost) - pokazatelji likvidnosti i zaduženosti su pokazatelji koji pobliže opisuju financijski položaj poduzeća.
2. Uspješnosti ili efikasnosti (profitabilnost tj. rentabilnost) - su pokazatelji ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja.

Pokazatelji aktivnosti se mogu smatrati i pokazateljima sigurnosti i pokazateljima uspješnosti.

Slika 1: Poveznica financijskih pokazatelja i osnovnih kriterija dobrog poslovanja

Izvor: Mesarović, P. (2009): Temeljni pokazatelji analize financijskih izvještaja

Informacije temeljene na financijskim izvještajima omogućuju dobivanje različitih omjera koji pokazuju stupanj uspješnosti poslovanja banke u cjelini i pojedinih komponenata njezine bilance. (Pavković , 2004).

Banke zbog prisutnosti mirovinskih, investicijskih fondova, osiguratelja života i sličnih institucija, imaju ograničavajuće djelovanje na profitabilnost i uspješnost. Radi zadržavanja tih karakteristika potrebna je bankama prilagodba novog okruženja, proširenje ponude novih proizvoda i prihvaćanje novih tehnika i tehnologije rada.

Pokazatelji performansi poslovanja banaka su brojni pri čemu njihova relativna važnost ovisi o interesima vlasničkih struktura i dionika banke i bankarskog sustava (Ercegovac, 2016, str. 253).

Različiti su pokazatelji performansi poslovanja banka temeljem ponuđenih analitičkih pomagala (pokazatelji profitabilnosti, pokazatelji kapitala, tržišni pokazatelji poslovanja)(Pavković, 2004, str. 180).

2.1. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti poslovanja (engl. Profitability ratis) mjere uspjeh ostvarivanja zarada banaka. Sposobnost banke je ukazati veličinu neto dobiti koju ostvaruje u odnosu na veličinu angažirane imovine, te mjere povrata ostvarene tijekom nekog razdoblja. Kao najprimjenjenije pokazatelje uspješnosti poslovanja banaka možemo navesti pokazatelje profitabilnosti imovine (ROA) i pokazatelji profitabilnosti kapitala (ROE).

Tradicionalni pristup kod računanja profitabilnosti predstavlja odnos neto dobiti i ukupne imovine. Nedostatak ovakvog pristupa je korištenje tuđim izvorima financiranja, pored vlastitih, tako zanemarujući potencijalno ulaganje (Ježovita & Žager, 2014, str. 4).

Profitabilnost ukupne imovine (engl. Return on assets - ROA) odnosi se na stopu profitabilnosti ukupne imovine banke. Radi se o omjeru koji odražava sposobnost ostvarenja profita angažmanom prosječne imovine banke u određenom periodu. ROA se računa kao omjer neto dobiti i prosječne ukupne imovine.

$$ROA = \frac{neto\ dobit^{1}}{prosječna\ ukupna\ imovina} \quad (1)$$

Investiranje u dionice banke smatra se profitabilno ako je rezultat jednak ili veći 1. Nazivnik u idealnim okolnostima bi trebao iskazati prosjek dnevnih veličina, no u većini država takve podatke nije moguće osigurati, te se koriste mjesečni, pa i kvartalni prosjeci (Pavković, 2004, str. 180-181).

Profitabilnost vlasničkog kapitala (engl. Return on equity - ROE), tj. stopa profitabilnosti dioničkog kapitala, ukazuje na sposobnost stvaranja dodatne vrijednosti za dioničare, koja se postiže ostvarivanjem pozitivnog poslovnog rezultata. Prema Pavkoviću (2004) računa se kao omjer neto dobiti nakon oporezivanja i prosječnog vlasničkog kapitala.

[1] Neto dobit obuhvaća vrijednost ukupne računovodstvene dobiti u izvještajnom razdoblju za porezna davanja

$$ROE = \frac{neto\ dobit}{prosječni\ vlasnički\ kapital} \quad (2)$$

Profitabilnost vlasničkog kapitala prikazuje relativno promatrano, koliko je banka u jednom obračunskom razdoblju ostvarila povrat u odnosu na uloženi kapital. Ako je pokazatelj veći, banka će u kratkom roku ostvariti povrat uloženih sredstava u poslovanju. Banka se smatra uspješna ako je ROE najmanje 15%.

„Pokazatelji profitabilnosti su u cjelini ili dekomponirani na pojedine kategorije dobiti ograničeni su u analizi uspješnosti poslovanja banaka samo na kratki rok. Znakovita promjenjivost pokazatelja i osjetljivosti na konkurentnost ekonomskih, financijskih ili bankarskih kriza proizlazi iz neuvažavanja strukture prihoda i rizika poslovanja, njihova komparativna analiza također je ograničena poslovnim modelom banke i strukturnom imovinom i obvezama koja proizlazi iz pristupa upravljanja bankovnim rizicima. Stoga se pokazatelji profitabilnosti banaka moraju upotpuniti drugim strukturnim mjerama uspjeha, aktivnosti, rizika i položaja na tržištu.“ (Ercegovac, 2016, str. 253)

Banka može imati istodobno dobar pokazatelj ROA i slab pokazatelj ROE, i obrnuto. Agregatna bankovna profitabilnost mjeri se i određuje pokazateljima ROE i ROA. Model ROE povezuje ROA i financijsku polugu, zatim dekomponira ROA u sastavne elemente.

Ocjena bankovnog poslovanja analizom omjera prvi je put predstavljena u SAD-u 1972. godine. Analizirajući dalje temelji se na DuPont sustavu i prilagodbi D. Cola iz te godine definirajući ROE kao omjer neto dobiti umanjen za dividende na preferecijalne dionice u odnosu na dionički kapital, prikazivanjem potencijalne dobiti vlasnicima običnih dionica. Analiza omogućuje izračun izvora i veličine bankovne dobiti prema preuzetim rizicima.

Model ROE koristi se za analizu bankovne profitabilnosti i identificiranje specifičnih utjecaja kreditnog rizika, rizika likvidnosti, rizika kamatnih stopa, operativnih rizika i kapitalnih rizika. ROE je vezan za ROA multiplikatorom kapitala EM koji je jednak ukupnoj imovini podijeljenoj s ukupnim dioničkim kapitalom, te koji pokazuju veliki iznos financiranja dugom prema dioničkom kapitalu. EM mjeri financijsku polugu i predstavlja mjeru dobiti i rizika. Financijska poluga pozitivna je za banku kada su zarade pozitivne, a negativno djeluje na gubitke. Viši ROE postiže se povećanjem ROA ili povećanjem financijske poluge.

Profitabilnost imovine ROA čine dva osnovna dijela: prihodi i troškovi (uključujući i poreze). Ukupni prihodi su zbroj kamatnih prihoda, nekamatnih prihoda i dobitaka ili gubitaka od

vrijednosnica. Ukupni troškovi su zbroj kamatnih, nekamatnih troškova i rezervacija za kreditne gubitke. Izvanredni prihodi i troškovi uključeni su u definiciju ukupnih prihoda i troškova. Dijeljenjem obje strane s ukupnom prosječnom imovinom dekomponira se ROA u njezine komponente. Ako se omjeri razlikuju, izvode se dodatni omjeri koji reflektiraju razloge i uzroke razlika u poslovanju.

Neto kamatna marža (engl. Net interest margin) pokazatelj je uspjeha osnovne aktivnosti posredništva kod banaka. Odnos je razlike između kamatnih prihoda i rashoda u odnosu na prosječnu ukupnu imovinu (Ercegovac, 2016, str. 258).

$$neto\ kamatna\ marža = \frac{Kamatni\ prihod - Kamatni\ rashod}{prosječna\ ukupna\ imovina} \quad (3)$$

Pavković (2004) definira neto kamatnu maržu pokazatelja kod upravljanja rizikom kamatnih stopa. Mijenjanjem kamatne stope mijenjaju se i kamatni prihodi kao i rashodi.

2.2. Pokazatelji ekonomičnosti

Odnos operativnih rashoda i operativnih prihoda je među izražajnijim mjerama uspješnosti pokazatelja ekonomičnosti banaka. Izračunava se prema jednadžbi:

$$Odnos\ rashoda\ i\ prihoda = \frac{operativni\ rashod}{operativni\ prihod} \quad (4)$$

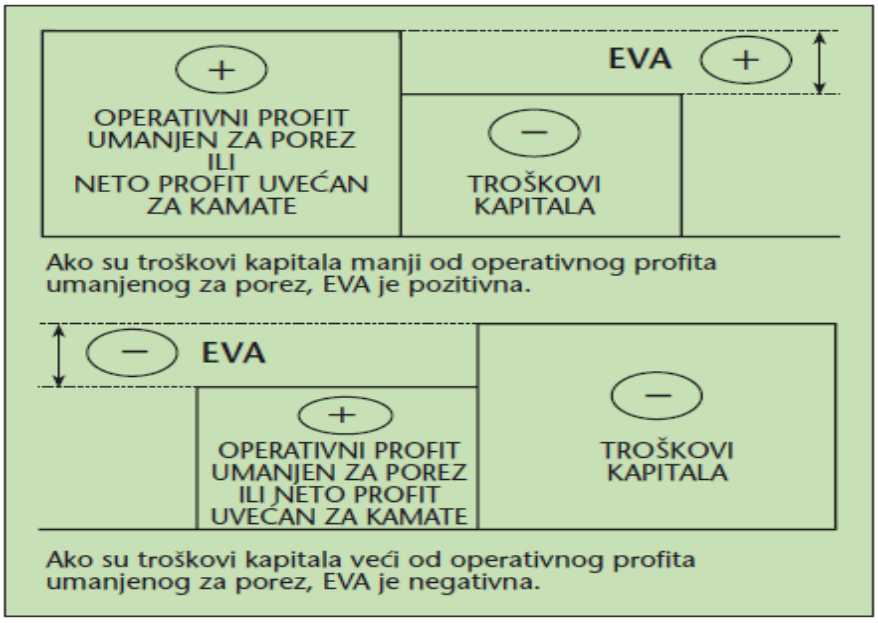
Ekonomska dodana vrijednost (engl. Economic Value Added - EVA) je model koji je registrirala i zaštitila tvrtka Stern Stewart & Co u SAD-u. Temeljni je pokazatelj ekonomičnosti poslovanja banaka, na osnovu povrata na investiranu imovinu u odnosu na oportunitetne i stvarne troškove financiranja (Ercegovac, 2016, str. 255).

Prema tome, EVA se izračunava prema sljedećem obrascu:

Prihodi
- Operativni troškovi i rashodi
= Operativni dobitak
- Porez na dobitak (osnovica P.D. x stopa)
= **Operativni dobitak umanjen za porez**
- Troškovi kapitala (tržišna cijena dugoročnog kapitala)
= **Ekonomska dodana vrijednost (EVA)**

Shema1: Izračun EVA

Izvor: Izrada autora

Slika 2: Grafički prikaz izračuna EVA

Izvor: Belak,V.: Ekonomska dodana vrijednost i tržišna dodana vrijednost kao mjere performanse tvrtke, RRiF 4/2002

Slika 2. predstavlja grafički prikaz EVA iz kojega možemo iščitati, ako su troškovi kapitala manji od operativnog dobitka umanjenog za porez na dobitak onda je EVA pozitivna, a ako su veći, EVA je negativna.

2.3. Pokazatelji kapitala

Stopa ukupnog kapitala[2] izračunava se kao omjer regulatornog kapitala i zbroja kreditniog rizikoma (uključujući kreditni rizik druge strane, rizik slobodne isporuke, razrjeđivači rizika), te izloženosti tržišnim rizicima, rizik za prilagodbu kreditnom vrednovanju, operativnom riziku i procijenjene izloženosti otvorene devizne pozicije valutnom riziku. Rizično ponderirani koeficijent je najšire prihvaćen za ocjenu adekvatnosti kapitala kojeg je definirala Bazelska komisija.

$$stopa\ ukupnog\ kapitala = \frac{Regulatorni\ kapital}{Ukupna\ izloženost\ rizicima} * 100 \quad (5)$$

U Hrvatskoj minimalni ukupni (regulatorni) kapital iznosi 10%, a Basel[3] regulativa određuje minimum regulatornog kapitala 8%. Prednost povećanja stabilnosti i sigurnosti banaka u Hrvatskoj dolazi zbog prekapitalizacije. Međutim, ima i nedostataka poput poskupljivanja izvora financiranja banaka zbog imobiliziranosti dijela sredstava banke koji negativno utječe na ponudu plasmana određenim sektorima (Pavković, 2004, str. 186).

Stupanjem na snagu Uredbe (EU) br. 575/2013 i novog Zakona o kreditnim institucijama (159/13, 19/2015 i 102/2015), HNB ima mogućnost Rješenjem propisati banci veću stopu održavanja regulatornog kapitala od propisane. Banke kojima je izdano Rješenje nisu dužne održavati zaštitni sloj za strukturni sistemski rizik do prestanka tog Rješenja.

Tabela 1: Propisane stope kapitala

1.	Stopa redovnog osnovnog kapitala	4,5%
2.	Stopa osnovnog kapitala	6,00%
3.	Stopa ukupnog kapitala	8,00%
4.	Zaštitni sloj za očuvanje kapitala	2,5%
5.	Zaštitni sloj za strukturni sistemski rizik	1,5%

[2] do 31.12.2013. bila je stopa adekvatnosti jamstvenog kapitala
[3] propisuje pokrivanje rizika kojim su izložene financijske institucije kapitalom, te ju donosi Basel Committee on Banking Supervision, tzv. Baselski odbor (osnovan je 1930. i najstarija je međunarodna financijska institucija)

Rizikom prilagođen prinos na kapital (engl. Risk adjusted return on capital - RAROC)[4] je pokazatelj uspjeha poslovanja banaka koji prilagođava svoju vrijednost pridruženim rizikom, zbog čega u financijskoj praksi se i najčešće spominje. Izračunava se kao omjer dobiti u odnosu na ekonomski kapital.

$$RAROC = \frac{dobit\ prilagođena\ rizika}{kapital} \quad (6)$$

Kao pokazatelj uspjeha poslovanja RAROC je preporučen i podržan od strane vlasničkih i upravljačkih struktura te nadzornih vlasti. Kod pokazatelja kao slabost može se navesti nemogućnost vidljivosti vrijednosti iz knjigovodstvenih podataka već samo internih spoznaja o volumenu rizika što skriva mogućnost njegove precijenjenosti (Ercegovac, 2016, str. 255-256).

Prinos na rizikom prilagođen kapital (engl. Return on risk-adjusted return on capital - RORAC) u odnos stavlja neto dobit i rizikom prilagođen vlastiti kapital[5].

$$RORAC = \frac{riziku\ prilagođena\ dobit}{kapital} \quad (7)$$

Pokazatelji RAROC i RORAC korisni su pri analizi trendova profitabilnosti, za menadžerske poslovne odluke o budućim alokacijskim sredstvima, te koje alokacije i linije poslovanja donose dobit (Pavković, 2004, str. 188).

2.4. Tržišni pokazatelji poslovanja

Tržišni pokazatelji poslovanja ili pokazatelji investiranja banaka su pokazatelji ulaganja u vlastiti kapital, te u širem smislu pokazatelji efikasnosti vlasničkog kapitala. U odnosu na računovodstvene pokazatelje profitabilnosti, tržišni pokazatelji povezuju knjigovodstvenu efikasnost vlasničkog kapitala s njenom tržišnom vrijednošću. Oni daju smjernice investitorima za djelovanje na tržištu kapitala (Pavković, 2004, str. 188).

Zarada po dionici (engl. Earning per share - EPS) je jednaka odnosu dobiti tekuće godine (dobit nakon poreza) koja pripada vlasnicima redovnih dionica nakon oduzimanja iznosa koji se odnose na povlaštene dividende i broja emitiranih običnih dionica.

[4] mjera je očekivanog realnog prinosa na vlastiti kapital u predviđenoj budućnosti
[5] knjigovodstvena vrijednost vlastitog kapitala umanjena za buduće očekivane gubitke

$$EPS = \frac{neto\ dobit}{broj\ izdanih\ običnih\ dionica} \quad (8)$$

Ercegovac (2016) definira zaradu po dionici kao samostalni pokazatelj te ne daje značajne informacije o uspješnosti poslovanja banke, kod kojeg pokazatelja je efikasnost poslovanja uvjetovana makroekonomskim i mikroekonomskim uzrocima.

Osim definirane Zarade po dionici u Tablici 2. su prikazani tržišni pokazatelji poslovanja koji se u praksi najčešće koriste.

Tablica 2: Tržišni pokazatelji i propadajuća tumačenja (prilagođeno prema (Šarlija, 2009))

POKAZATELJI INVESTIRANJA	TUMAČENJA
Dividenda po dionici (DPS engl. dividends per share)	Izračunava se kao dio neto dobiti za dividende u odnosu na broj dionica. Predstavlja svotu koju će za svaku dionicu dobiti dioničar.
Odnos isplate dividendi (DPR engl. dividends payout ratio)	Izračunava se dividenda po dionici u odnosu na dobit po dionici. Po pravilu zarada po dionici je veća od dividende po dionici zbog toga što se dio dobiti zadržava. U većini slučajeva pokazatelj je manji od 1.
Ukupna rentabilnost dionica (P/A ratio)	Prikazuje odnos između dobiti po dionici u odnosu na tržišnu cijenu dionica, kod kojeg je kapital iskazan po tržišnoj, a ne knjigovodstvenoj vrijednosti.
Dividenda rentabilnosti dionica	Izračunava se da dividendu po dionici stavimo u odnos s tržišnom cijenom dionica. Drugi naziv za dividendu rentabilnosti dionica je prinos po dividendi.

3. BANKARSKE KRIZE: UZROCI I POSLJEDICE

Bankovna kriza je uži pojam od financijske krize. Bankarska kriza se definira kao bankrot pojedinačne banke ili propast cijelog bankarskog sustava (Ahec- Šonje, 2002, str. 808). U ekonomskoj literaturi pojam bankarska kriza koristi se za opisivanje propasti banaka, loših naplata bankarskih potraživanja i navale štediša na banke, koje dovode do propasti velikih banaka ili većeg broja banaka sa značajnim udjelom u ukupnoj bankarskoj aktivnosti. Te krize su zbog snažnog financijskog efekta i visokih troškova sankcije, za privredu su iznimno opasne. Postoji snažna interakcija financijske krize na bankovnu krizu, mada je ne mora uzrokovati. Možemo reći da je povijest bankarskih kriza stara kao i povijest bankarstva.

3.1. Povijest banaka i bankarskih kriza u Hrvatskoj

Bankarski sustav jedne države derivat je gospodarskog sustava te u mnogočemu može definirati organizaciju, razvijenost i ustroj financijskih institucija. Možemo reći kako ova zapažanje vrijede i za Hrvatsku. Potrebno je napraviti kratki povijesni pregled bankarstva u Hrvatskoj, radi stvaranja slike današnje strukture bankarstva u zemlji.

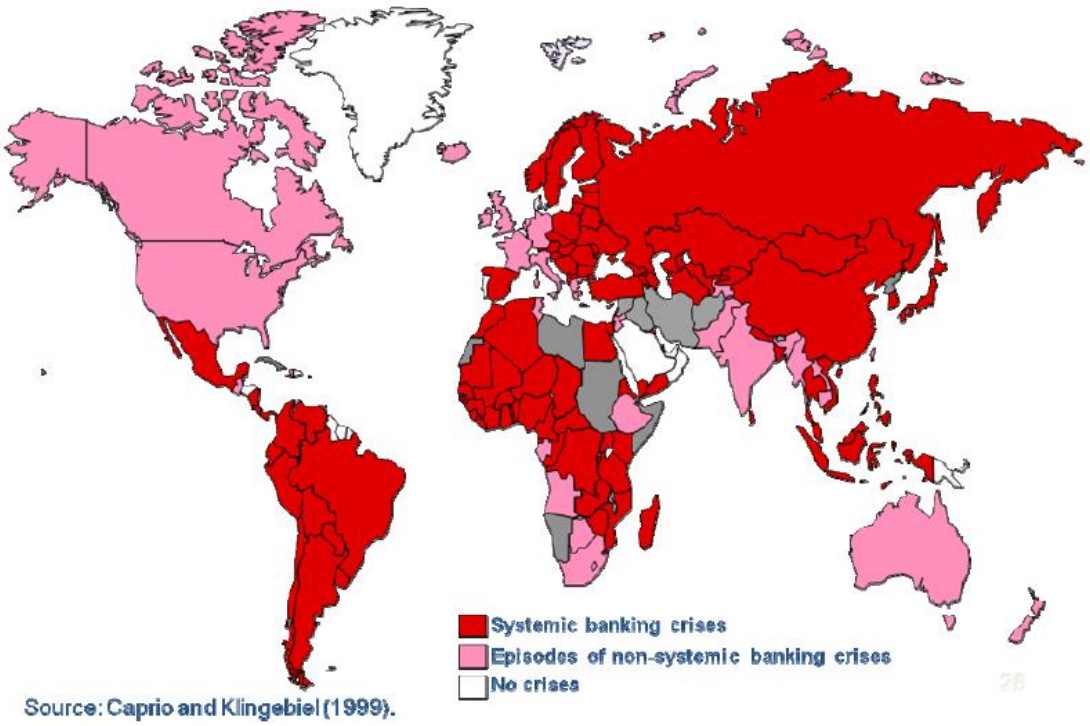
Gospodarska kretanja onog vremena rezultirala su razvoju bankarstva, te ga karakterizira iznimno velika rascijepanost, niska koncentracija kapitala, nedostatak specijalizacije u bankarskim proslovima.

Na hrvatskom području nakon Prvog svjetskog rata djeluje oko 178 banaka. Velik broj spomenutih banaka u poslovanju ne pridržava se osnovnih bankarskih principa, što će pojavom svjetske ekonomske krize (1929.-1932.) rezultirati stečajem, likvidacijom ili fuzijom ovih banaka s drugim bankama.

Moderna povijest hrvatskog bankarstva započinje nastankom Republike Hrvatske, te prelaskom iz socijalističkog u privatno vlasništvo što je omogućilo stvaranje privatnih banaka. Razdoblje od 1990. do 2000. značajno je zbog ratnih okolnosti, konsolidacije i stabilizacije bankarskog sustava, propadanja banaka pokretanjem sankcija, i samim ulaskom stranih banaka u Hrvatsku (Gregurek , 2013).

U samim početcima hrvatski bankarski sustav prošao je kroz dva ključna razdoblja bankarskih kriza (Paga, 2006, str. 143-144):

1. prvo razdoblje bankovne krize odvijalo se između 1991. i 1996. godine, gdje je država za vrijeme trajanja tog razdoblja izdala obveznice umjesto stare devizne štednje, obveznice za restrukturiranje i razvoj te sanirala neke od tada najvećih državnih banaka (Riječku, Privrednu i Splitsku banku);
2. druga bankovna kriza javlja se 1998., nakon kraja faze brzog rasta kreditnih plasmana malih i srednjih banaka.

Slika 3: Prikaz bankarske krize u razdoblje od 1970. – 1999. Godine

Izvor: www.worldbank.org

Slika 3. prikazuje bankarske krize koje su zahvatile svijet, kao i nas u razdoblju od 1970. do 1999. godine., obuhvaćajući prvu i drugu bankarsku krizu kroz koje je Hrvatska u tom periodu prošla.

3.2. Uzroci bankarskih kriza

Različiti su razlozi koji mogu objasniti začetak bankarskih kriza. Neki od njih mogu biti u svezi kako je struktura bankarskog sektora napredovala ili vođena. Prema istraživanju svaka nova kriza u bankarskom sektoru povećava listu potencijalnih uzročnika.

Sheng (1996) definira rane signale koji upozoravaju na problematične banke: loše postupke posuđivanja, uvidjele probleme kod velikih klijenata i u podružnicama, zakašnjela dostava izvještaja o rezultatima poslovanja, promjene revizora, javne pritužbe, upotrebe političke moći, problemi s likvidnošću, visoki troškovi bez realnog odraza na poboljšanje poslovanja, visoke kamatne stope s kojima banka ima namjeru privlačiti nove klijente, promjena uprave kao i masovno otpuštanje zaposlenika, nesposobnost uprave i vodećih ljudi banke.

Mogući uzroci su definirani s obzirom na neadekvatno upravljanje rizicima i makroekonomske okolnosti, od mikroekonomskih do propisanih činjenica, neprikladnih strategija pojedinih banaka, do operativnih neuspjeha u bankama, ili prevara.

Definiranje uzroka krize važno je zbog stečaja banaka, tj. troškova restrukturiranja i povjerenja u financijske institucije. Dva smjera u ekonomskoj literaturi poznata radi istraživanja uzroka bankarskih kriza (Ahec-Šonje, 2002, str. 810):

1. Makroekonomski uzroci - proučava makroekonomske aspekte kriza i
2. Mikroekonomski uzroci - traga za mikroekonomskim indikatorima bankarskih kriza.

3.2.1. Makroekonomski uzroci bankarskih kriza

Makroekonomski čimbenici sve više utječu na samu promjenu cijene i alociranje financijskih sredstava, a od kojih možemo navesti nestabilne cijene, raznoliki fiskalni kao i inozemni faktori i variranje ekonomske aktivnosti. Iako se banke pokušavaju osigurati od raznih vrsta makroekonomskih nestabilnosti, u pravilu nikada ne postoji potpuna zaštita. Poboljšanjem čak same profitabilnosti banke na kratki rok, može utjecati na promjenu cijena što bi dovelo i do inflacije.

Najvažniji makroekonomski uzroci su (Prga, 2006, str. 144-147):

a) Niska stopa rasta BDP-a poveznica je s budućnošću ekonomije i profitabilnošću kompanija. Ovakav proces će utjecati negativno na razinu kvalitativnog bankarskog kreditnog portfelja, uz realniju mogućnost javljanja spornih potraživanja.
b) Visoke kamatne stope imaju negativan utjecaj na profitabilnost banke, zbog bankine standardne pozicioniranosti na smanjene kamatnih stopa.
c) Visoka stopa inflacije smanjuje profitabilnost već plasiranih sredstava. Inflacija ima mogućnost donijeti probleme bankama kroz drugačije, a opet relevantne standardne makroekonomske kanale.
d) Prebrza liberalizacija financijskog tržišta povezuje se sa špekulativnim napadima iz inozemstva. Azijska financijska kriza iz 1997. godine za koju se pretpostavlja da je nastala zbog inozemnih investitora i deviznih trgovca, najpoznatiji je primjer takve vrste napada.
e) Osjetljivost financijskog sustava na nagli odljev sredstava mogao bi dovesti do naglog porasta kamatnih stopa i smanjenja povjerenja, koji predstavlja jasan znak financijske nestabilnosti analiziranja tržišta.
f) Sustav osiguranja depozita ima mogućnost unosa veće razine moralnog hazarda u sustav. Moralni hazard može nastati kada banke preuzimaju rizik iz plasiranih sredstava, znajući da će biti pokriveni od strane međunarodnih ili vladinih financijskih institucija u slučaju da se ti rizici pretvore u gubitke.
g) Efikasnost pravnog sustava ima svoju važnost u svakom bankarskom sustavu. S time da i spor i neefikasan pravni sustav može biti dodatna prepreka u razvoju učinkovitog bankarskog sustava.
h) Problemom prenošenja nastaju problemi u poslovanju nekih banaka koji prenose i utječu na poslovanje drugih kvalitetnijih i dobro upravljanih banaka.
i) Nedostaci regulacije i supervizije imaju mogućnost velikog utjecaja na stabilnost bankarskog sustava.
j) Tečajni sustav
k) Brzi rast kreditnog portfelja
l) Nerazvijenost financijske infrastrukture
m) Domaći i vanjski šokovi

Za vrijeme krize u većini slučajeva vodstvo banke traži u makroekonomskim odlukama vlade ili središnje banke izvore svojih problema. Iako je poznato da loš management za vrijeme

stabilne makroekonomske situacije može uništiti i najbolju banku, te i dobar management spasiti banku u slučaju jako lošeg makroekonomskog okruženja. Uzimajući u obzir navedene primjere u novije se vrijeme sve više pažnje usmjerava na makroekonomske uzroke bankovnih kriza.

3.2.2. Mikroekonomski uzroci bankarskih kriza

De Jaunu (1995) je definirao glavne uzroke mikroekonomskih kriza, a oni su:

a) Loše upravljanje najčešće karakterizira: brzi rast, slabe kreditne politike, slabo planiranje, slab sustav unutarnjih kontrola. Posljedice ovih karakteristika mogu dovesti do erozije kapitalne osnovice, nastanka i kulminiranja tekućih gubitaka banke te u likvidnom i kapitalnom smislu insolventnost.
b) Loša procjena u prosuđivanju koncentracija kredita i povezana posuđivanja
c) Slabi interni kontrolni regulatori – raznim postupcima se dnevno i neposredno provjerava točnost postupaka koji se provode ciljem njihovog odvijanja u okviru prihvaćenih politika i donesenih odluka problema, koji mogu postojati zbog: slabi sustavi praćenja, slabi sustavi izvješćivanja uprave, slabi mehanizmi interne revizije, nedovoljne informacije za dobru analizu, itd. Bitni sudionici u bankama u dolasku do određenog cilja planiranje koriste kao sustavno orijentirano na budućnost, promišljanje i definiranje ciljeva te mjera, smjerova i sredstava.
d) Kozmetičko računovodstvo - način je na koji se javnosti, dioničarima, nadzornim vlastima skriva stvarno stanje u cilju kupnje vremena za rješavanje problema. Kozmičkim računovodstvom banka ima više načina skrivanja stvarnosti. Poznata tehnika je izbjegavanje utvrđivanja rezervacija za loše plasmane kako bi priznali prihode kod kamata refinancirajući vjerovničku banku, kao i odobravanje kredita neurednome dužniku. Događa se da najlošiji krediti nisu uopće kvalificirani kao rizični već samo kao tekući imaju mogućnost da dovedu banku u propast. (Tešija,1998, str. 36)
e) Prijevarni postupci - utaja - bankarsko posuđivanje samome sebi je jedan od najučestalijih postupaka, a odnosi se na zajmove koji se nikada ne otplate, na papiru i nepostojanje jamstava (kolaterala). Kao primjer možemo navesti bankino primanje provizije za investiranje i drugo.

3.3. Posljedice bankarskih kriza

Bankarske krize imaju negativan učinak na cjelokupno gospodarstvo, često rezultirajući eventualnim financijskim i financijskim problemima ekonomske krize u određenom gospodarskom sustavu. Bankovne krize imaju niz kratkoročnih i dugoročnih posljedica, kako na domaćoj tako i na globalnoj razini, koje naglašavaju teške posljedice neodgovornog bankovnog postupanja, slabe vladine regulative. Najkorisniji način definiranja posljedica bankovne krize je promatranje ključne uloge banaka na gospodarskom rastu, prije svega ulaganjem i kreditiranjem.

Unutar bankarskog sustava, bankarske krize stvaraju niz negativnih posljedica s ekonomske perspektive. Banke su te koje raspoređuju i uštede i investicije u ekonomiji kao i kapital. U odnosu na navedeno, bankarske krize mogu imati različite nepristrane individualne i ekonomske posljedice unutar sustava.

Polazimo od toga da investicije pate. Kako banke nemaju likvidnost za ulaganje, tvrtke koje ovise o zajmovima bore se za podizanje kapitala potrebnog za izvršavanje njihovog poslovanja. Kada te tvrtke ne mogu proizvesti glavni kapital potreban za optimalno poslovanje to rezultira padom prodaje i porastom cijena. Ukupna ekonomska učinkovitost bilo koje industrije ovisi o dugovanjima, postajući manje pouzdana, što dovodi do smanjenja povjerenja potrošača i investitora, a istodobno smanjuje ukupnu ekonomsku proizvodnju. Banke su te koje također slabo rade zbog činjenice da za uložit imaju manje kapitala. Zbog toga to se rezultira u smanjenju ukupnog gospodarskog sustava, kako u kratkoročnom tako i u dugoročnom razdoblju, budući da su tvrtke te koje se bore za uspjeh. Pad likvidnosti i ulaganja pogoršava nezaposlenost, smanjuje porezne prihode državnih vlasti i smanjuje povjerenje ulagača i potrošača (oštećujući tržište dionica, što ograničava pristup poduzetničkom kapitalu). Možemo zaključiti kako ove štetne posljedice su izrazito cikličke prirode, jer su međusobno povezane tako da stvaraju domino efekt u cijelom domaćem gospodarskom sustavu.

Iako se domaće posljedice očekuju, globalna ovisnost o vanjskoj trgovini na modernom tržištu pogoršava učinke. Uvoz i izvoz igraju sve veću ulogu u pozitivnom razvoju gospodarstva, i kao rezultat toga relativno dobrostojećih trgovinskih partnera imaju sve veću zadaću u uspjehu domaćeg gospodarstva.

Kao dobar primjer može nam poslužiti pregled načina na koji su američke, te do neke mjere europske bankarske katastrofe koje su se odvijale u 2008. i 2009. godini dovele do potpune financijske krize, time uništavajući gospodarstva koja nisu sudjelovala u neodgovornim ulaganjima od strane banaka u pojedinim područjima. Identifikacija takvih je od ključne važnosti za gospodarsko dobro stanje u poslovanju s trgovinskim partnerima zbog brzog širenja američkog bankarstva i financijske krize na veći dio svijeta, što je dovelo do smanjenja domaćeg kapitala za tvrtke, prihoda potrošača i poreznih prihoda te u konačnici do smanjenja trgovinske i gospodarske aktivnosti u ostalim gospodarstvima.

Potrebno je istaknuti i visoke troškove saniranja bankarskih kriza. S obzirom da su ti troškovi u rasponu od 4% do 10%, gledajući razvijenost zemlje. Prema Laeven i Valencija (2010) troškove saniranja snose porezni obveznici, a gledajući stupanj razvijenosti države iznos sanacije banka. Podjela troškova bankarskih kriza na :

1. direktne troškove koji obuhvaćaju: troškove osiguranja depozita, troškove nastale zbog prodaje kolaterala, troškove oporavka propalih banaka, troškove pokrivanja gubitaka drugih kreditora;
2. indirektne troškove ili oportunitetne troškove pod koje spada i pad BDP-a.

Opće poznato je da su direktni troškovi od 14% do 50% BDP-a, a indirektni troškovi su oko 20% BDP-a.

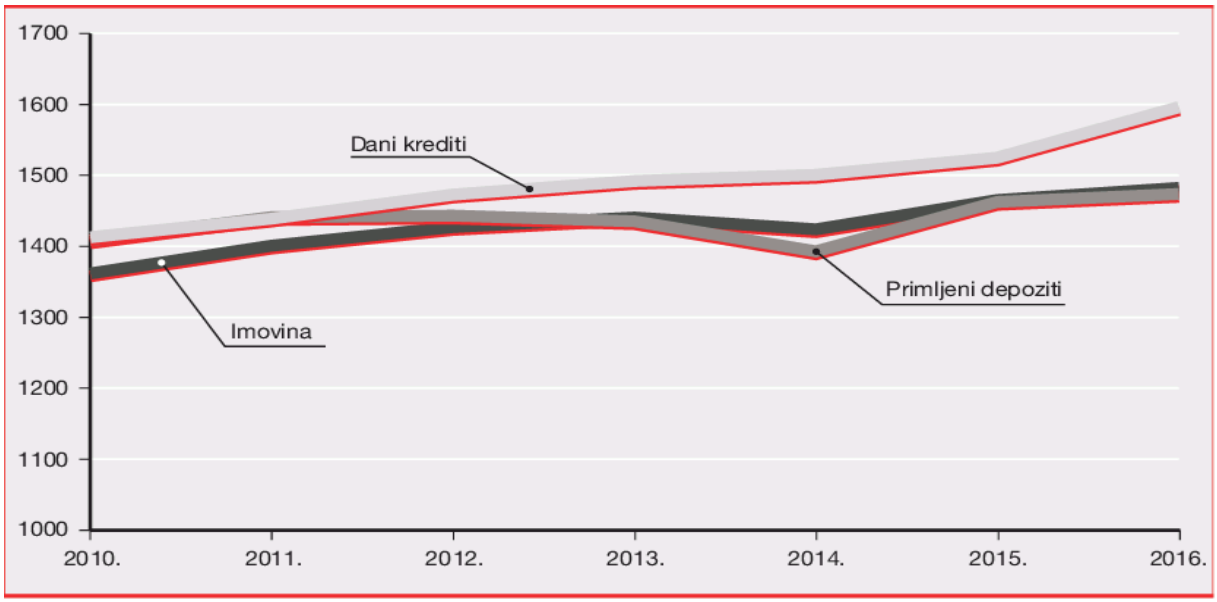
4. ANALIZA POKAZATELJA POSLOVANJA HRVATSKIH BANAKA

U procesu analize poslovanja hrvatskih banka korišteni su javno dostupni podaci iz financijskih izvješća banaka kao i sa web stranica Hrvatske narodne banke. Potrebno je prikupiti podatke o ukupnoj aktivi, dobit/gubitak prije oporezivanja, dobit/gubitak nakon oporezivanja, temeljni kapital, prihode od poslovanja, troškove poslovanja, kamatni prihodi, kamatni rashodi, neto kamatni prihodi, regulatorni kapital, rizikom ponderirana aktiva, ponderirani prosječni broj redovnih dionica za izračun pokazatelja. Navedeni podatci su prikupljeni iz Bilance stanja i Računa dobiti i gubitka.

Na kraju 2016. godine u Republici Hrvatskoj poslovalo je 26 banaka, uključujući i jednu štednu banku. Gledajući na 2014. i 2015. godinu broj banaka se umanjio za dvije u srpnju 2016., te nad jednom od njih je otvoren stečajni postupak[6], u listopadu te godine BKS Bank d.d., Rijeka [7] se pripojila stranoj matici prema podatcima HNB-a. U odnosu na banke koje su poslovale u promatranim godinama izuzima se Samoborska banka d.d. i Tesla štedna banka d.d. za potrebe izračuna pokazatelja zbog neispravnosti i nedostupnosti određenih podataka.

Pri analizi pokazatelja performansi poslovanja hrvatskih banaka osim komparativnih metoda za bolje definiranje koristiti će se i statističe metodame. Statistički značajan pokazatelj koji utječe na profitabilnost banaka je Herfindahl – Hirschmann indeks (HHI) ili indeks tržišne koncentracije.

[6] Dana 1. srpnja 2016. nad Bankom splitsko-dalmatinskom d.d., Split otvoren je stečajni postupak
[7] Dana 1. listopada 2016. BKS Bank d.d., Rijeka, pripojena je BKS Bank AG, Klagenfurt (istodobno je s radom započela BKS Bank AG, nastavivši poslovati putem podružnice i u RH)

Slika 4: Herfindahl - Hirschmanov indeks (HHI)

Izvor: HNB, www.hnb.hr

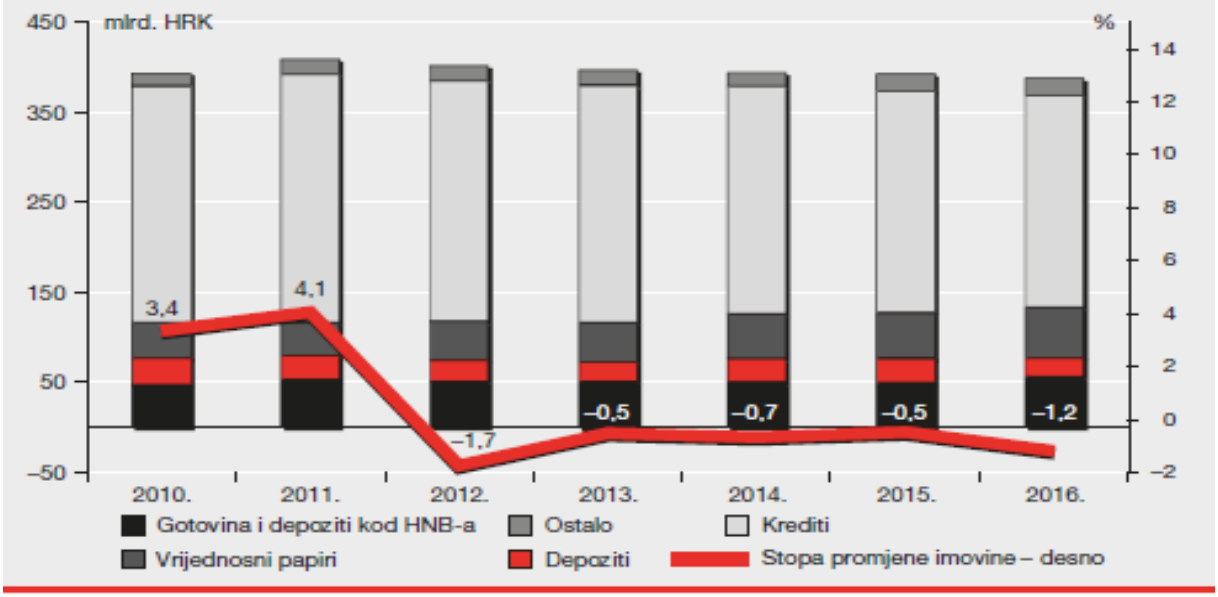
Iz Biltena o bankama Hrvatske narodne banke (2017) vidljiva je vrijednost Herfindahl-Hirschmanov indeksa (HHI) koji je porastao, usmjeravajući na umjerenu koncentraciju bankovnog sektora. Na Slici 4. je vidljivo da je indeks porastao za dane kredite na kraju 2016., a prema podatcima s HNB-a indeks je nastavio desetgodišnji trend rasta. U odnosu HHI za dane kredite na kraju 2016. godine povećali su se i u manjim intervalima te HHI za imovinu i depozite.

	XII. 2014.		XII. 2015.			XII. 2016.		
	Iznos	Udio	Iznos	Udio	Promjena	Iznos	Udio	Promjena
Gotovina i depoziti kod HNB-a	50.252,6	12,7	49.425,3	12,6	–1,6	56.355,2	14,5	14,0
Gotovina	6.462,7	1,6	7.289,7	1,9	12,8	7.706,9	2,0	5,7
Depoziti kod HNB-a	43.789,9	11,1	42.135,6	10,7	–3,8	48.648,2	12,5	15,5
Depoziti kod financijskih institucija	26.369,0	6,7	27.727,6	7,0	5,2	21.162,5	5,4	–23,7
Trezorski zapisi MF-a i blagajnički zapisi HNB-a	15.353,5	3,9	12.258,7	3,1	–20,2	8.783,9	2,3	–28,3
Vrijednosni papiri	34.236,2	8,7	37.901,3	9,6	10,7	47.158,8	12,1	24,4
Derivatna financijska imovina	1.357,0	0,3	2.431,1	0,6	79,2	2.665,8	0,7	9,7
Krediti	253.132,3	64,0	246.949,2	62,8	–2,4	235.954,5	60,7	–4,5
Krediti financijskim institucijama	5.735,2	1,5	5.002,3	1,3	–12,8	5.076,1	1,3	1,5
Krediti ostalim komitentima	247.397,1	62,6	241.946,9	61,5	–2,2	230.878,5	59,4	–4,6
Ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate	2.722,1	0,7	4.185,3	1,1	53,8	4.365,7	1,1	4,3
Preuzeta imovina	1.544,8	0,4	1.550,0	0,4	0,3	1.265,5	0,3	–18,4
Materijalna imovina (minus amortizacija)	4.243,0	1,1	4.456,1	1,1	5,0	4.256,2	1,1	–4,5
Kamate, naknade i ostala imovina	6.027,2	1,5	6.509,5	1,7	8,0	6.753,8	1,7	3,8
UKUPNO IMOVINA	395.237,7	100,0	393.394,3	100,0	–0,5	388.721,9	100,0	–1,2

Slika 5: Struktura imovine banaka, na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

Izvor: HNB, www.hnb.hr

Ukupna imovina banke ima važnu ulogu za analiziranje pokazatelja poslovanja banaka. Slika 5. i 6. prikazuju ukupnu imovinu banaka iz kojih je vidljivo da na kraju 2016. godine u odnosu na prethodne godine se smanjila za 1,2%. Trend opadanja (Slika 6.) vidljiv od 2011. godine uz blage poraste u 2013. u odnosu na 2012. sa -1,7% na -0,5%, te u 2014. godini blagi pad na -0,7%, predstavljajući manji broj banaka, izloženost snažnim kratkim utjecajima, koji su definirali smjer i intenzitet promjena ukupne imovini u sustavu. HNB uzima za bit negativno kretanje u kreditnim portfeljima banaka, uz blagi rast domaćih izvora ravnoteže što je vidljivo na Slici 5. Na smanjenje imovine za 0,5% snažno su utjecale konverzije kredita u švicarskim francima u eurske kredite, prodaje nenaplativih potraživanja, tečajna kretanja i izlazak dviju banaka iz sustava.

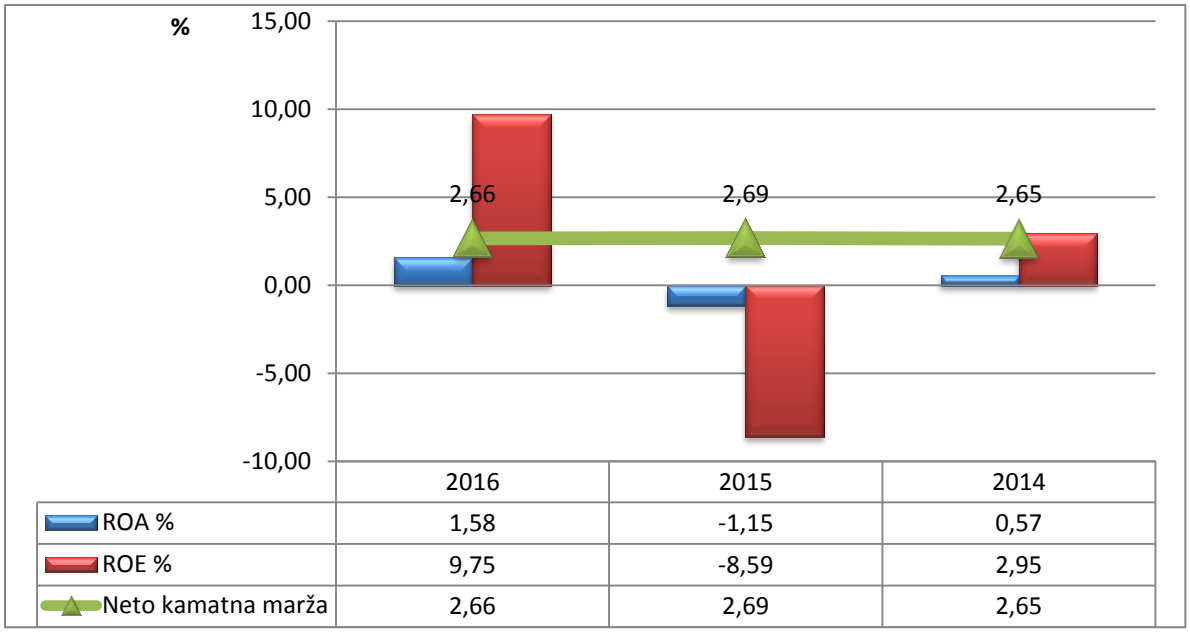

Slika 6: Imovina banaka

Izvor: HNB, www.hnb.hr

4.1. Pokazatelji poslovanja banaka u Hrvatskoj

Profitabilnosti ukupne imovine (ROA) i profitabilnost vlastitog kapitala (ROE) banaka u Hrvatskoj od 2014. do 2016 godine prikazana je na Grafikonu 1. gdje je vidljiv oporavak pokazatelja profitabilnosti u 2016. godini. Na taj je oporavak prema HNB-u utjecalo kretanje troškova ispravaka vrijednosti i rezerviranja, kao i snažni jednokratni utjecaji. Najviše razine ROA i ROE zabilježene su u 2016. u odnosu na 2008. godinu, a iznose 1,56% i 9,75%.

	2016	2015	2014
ROA %	1,58	-1,15	0,57
ROE %	9,75	-8,59	2,95
Neto kamatna marža	2,66	2,69	2,65

Grafikon 1: Profitabilnosti banaka u Hrvatskoj od 2014. do 2016. godine

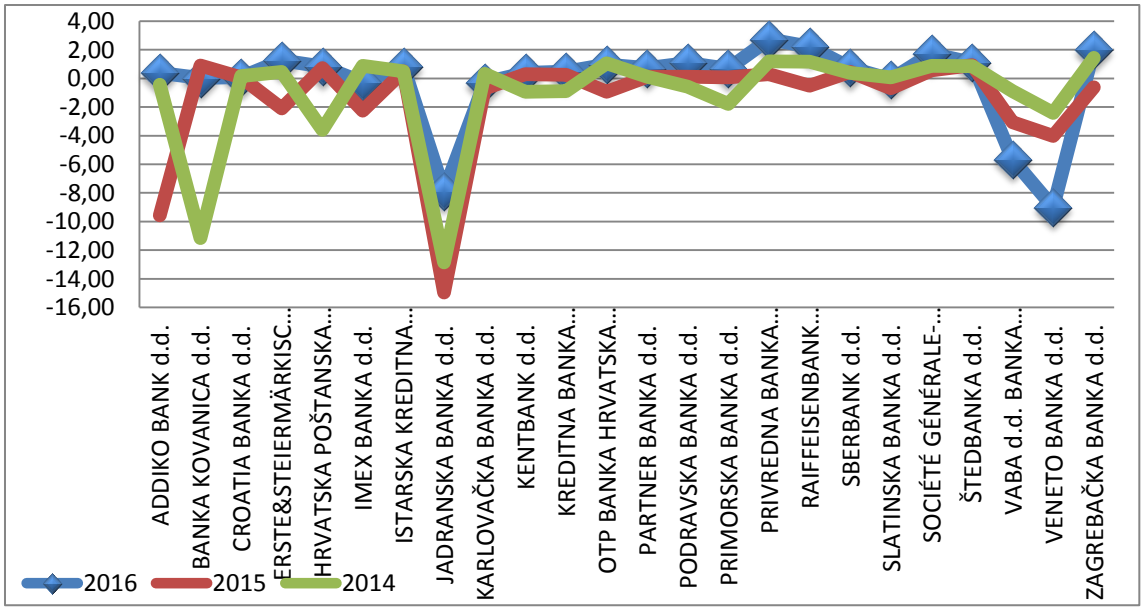
Izvor: Godišnji izvještaji banaka, izrada autora

Izdvoje li se utjecaji, prema HNB-u, prodaje vlasničkih udjela, pokazatelji su i nadalje niži nego u razdoblju prije krize, ponajviše zbog i dalje povišene razine troška rizika. Blagi rast neto kamatne marže banaka ima pozitivan utjecaj na profitabilnost banaka, relativno brzim smanjenjem kamatnih troškova u odnosu na smanjene kamatnih prihoda banaka. Omjer troškova ispravaka vrijednosti, rezerviranja i ukupne imovine iznosio je 0,7% te je, premda u padu, još znatno veći od imovine 0,3% za razdoblje od 2002. – 2008. godine.

U odnosu na Grafikon 1. koji prikazuje pokazatelje ROA, ROE i kroz ukupnu vrijednost banaka, Grafikon 2. i 3. predstavljaju profitabilnosti ukupne imovne i kapitala za svaku banaku u Hrvatskoj od 2014. do 2016. godine, dobivenih iz Tablice 8. u prilogu.

Pokazatelj profitabilnosti ukupne imovine izračunat je kao omjer dobiti (gubitka) prije poreza (na godišnjoj razini) i prosječne ukupne imovine banaka. Od 31. prosinca 2012. podatak o dobiti (gubitku) prije poreza isključivo se odnosi na dobit (gubitak) iz poslovanja koje će se nastaviti, prije poreza, te pokazuje koliko uprava banke ostvaruje neto dobiti na uloženu jedinicu novčane aktive.

Banka sa najvećom vrijednošću ROA od promatranih 24 je Privredna banka Zagreb d.d. i iznosi 2,47% u 2016. godini, dok najniža -14,99% Jadranska banka d.d. 2015. godine.

Grafikon 2: Profitabilnost ukupne imovine pojedinačno za svaku banak u Hrvatskoj od 2014. - 2016. godine (%)

Izvor: Godišnji izvještaji banaka, izrada autora

Jadranska banka d.d. ima negativni postepeni pad do 2015. godine, te nakon proglašenja postupka sanacije što je vidljivo na Grafikonu 2., osjetni porast u 2016. u odnosu na 2015. za 7,07%. Dok je kod Veneto banke d.d. obrnuta situacija kojoj u 2014. godini vrijednost ROA iznosi -2,41% uz vidljiv pad u 2016. godine na -9,0%.

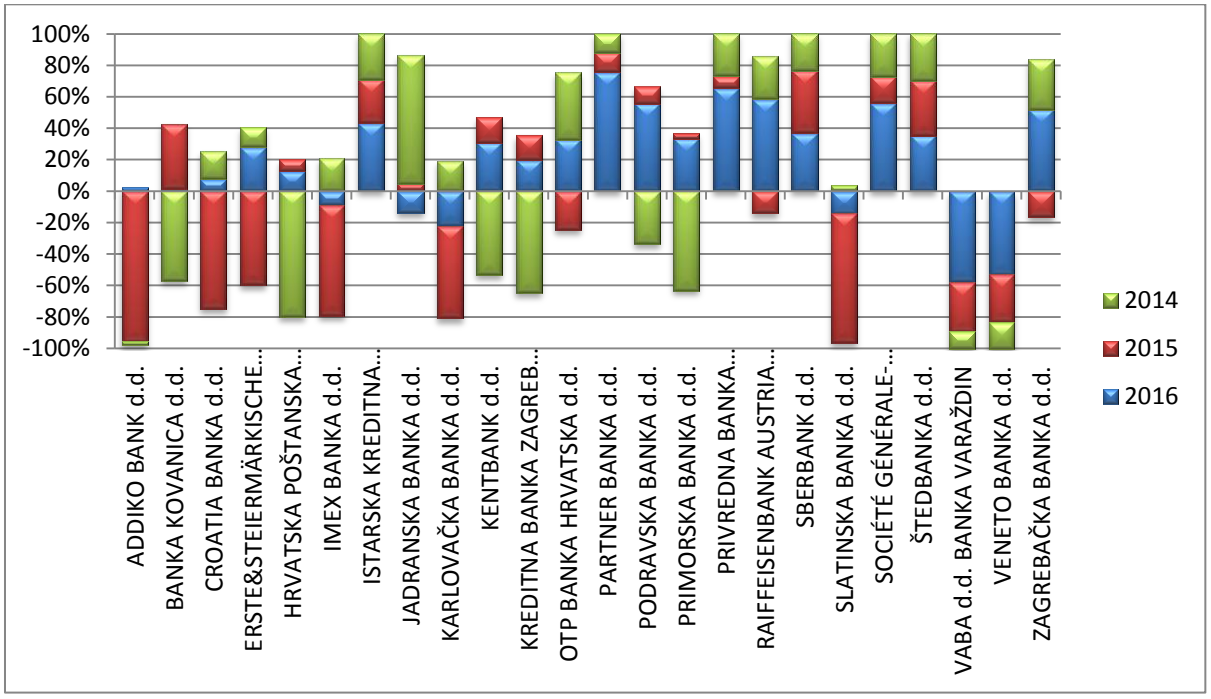
Uz pokazatelje profitabilnosti ukupne imovine promatra se i pokazatelj profitabilnosti ukupnog kapitala koji se izračunava kao omjer dobiti (gubitka) poslije poreza (na godišnjoj razini) i ukupnog kapitala banaka. Banka se smatra uspješnom ako je ROE najmanje 15%.

Promatrajući Grafikon 3. prema podatcima iz Tablice 8., navedenoj u prilogu, vidljivo je kretanje ROE pokazatelja kod hrvatskih banaka, gdje kod Jadranske banke najveću vrijednost ima u 2014. godini 1563,49%, a kod iste banke najnižu 2016. godine -259,16%. Daljnji vidljivi problemi Jadranske banke definirati će se više u slijedećoj cjelini.

Od promatranih banaka u 2016. godini njih 6 je imalo negativnu vrijednost ROE, a ostalih 20 je poslovalo s pozitivnom vrijednošću, od kojih su dvije poslovale uspješno - Privredna banka Zagreb sa 14,64% i Raiffeisenbank Austria sa 14,52%.

Zatim u 2015. godini 11 banaka je imalo negativnu vrijednost ROE, a ostalih 13 je poslovalo s pozitivnom vrijednošću, od kojih je samo Jadranska banka uspješno poslovala sa 92,30%.

U 2014. godini 9 banaka je imalo negativnu vrijednost ROE te ostalih 15 promatranih banaka je poslovalo s pozitivnom vrijednošću, od kojih je samo Jadranska uspješno poslovala sa 1563,49%.

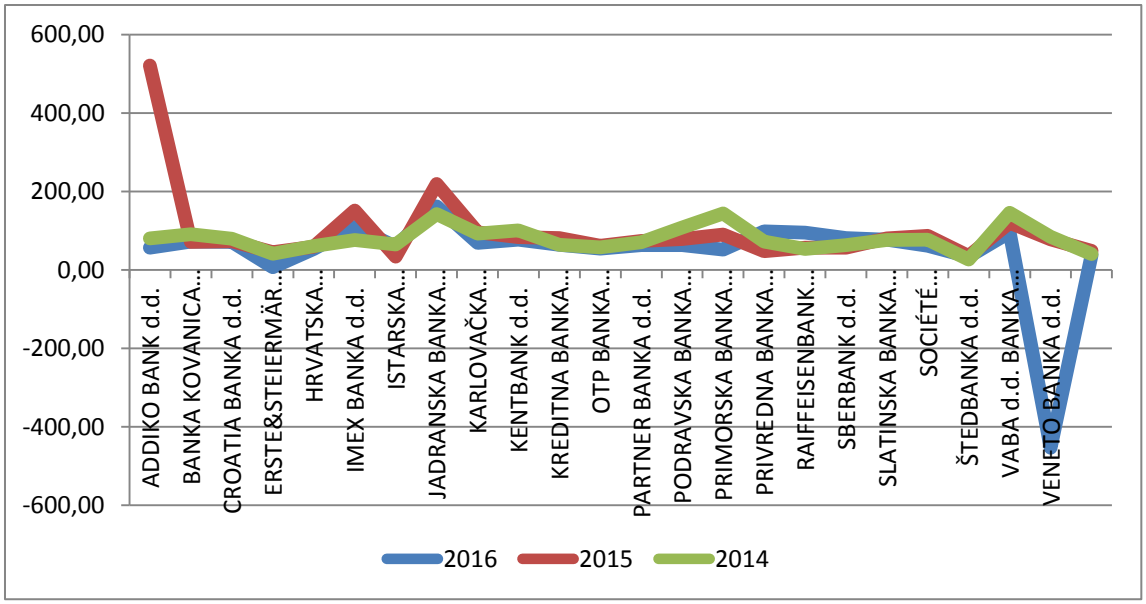

Grafikon 3: Profitabilnost vlastitog kapitala Hrvatskih banaka od 2014. - 2016. godine (%)

Izvor: Godišnji izvještaji banaka, izrada autora

Odnos operativnih rashoda i operativnih prihoda povoljan je pokazatelj troškovne efikasnosti. Krajem 2016. iznosio je 53,36%, dok je godinu prije njegov iznos bio 68,64%, gdje je vidljiv rast operativnog prihoda, te znatno niži utjecaj umanjenja operativnog rashoda. Operativni prihodi su gledajući na 2016. zabilježili od 3,10%, tj. smanjene prosječne imovine na 1,8% prema podatcima iz Tablice 8.1. u prilogu.

Grafikon 4. prikazuje odnos operativnih rashoda i operativnih prihoda kod pojedinačnog prikaza banaka u RH u promatranom razdoblju. Najviše je iznosio u navedenim bankama po godinama u 2014. 145,67% Vaba banka d.d., a u 2015. Addiko banka d.d. (prije Hypo banka) iznosi 521,04%, te 2016. Jadranska banka d.d. iznosi 162,11%. Gledajući najniže iznose od 2014. Štedbanka d.d. 26,23%, 2015. Istarska banka d.d. 34,06% i 2016. Veneto banka d.d. - 453,86%.

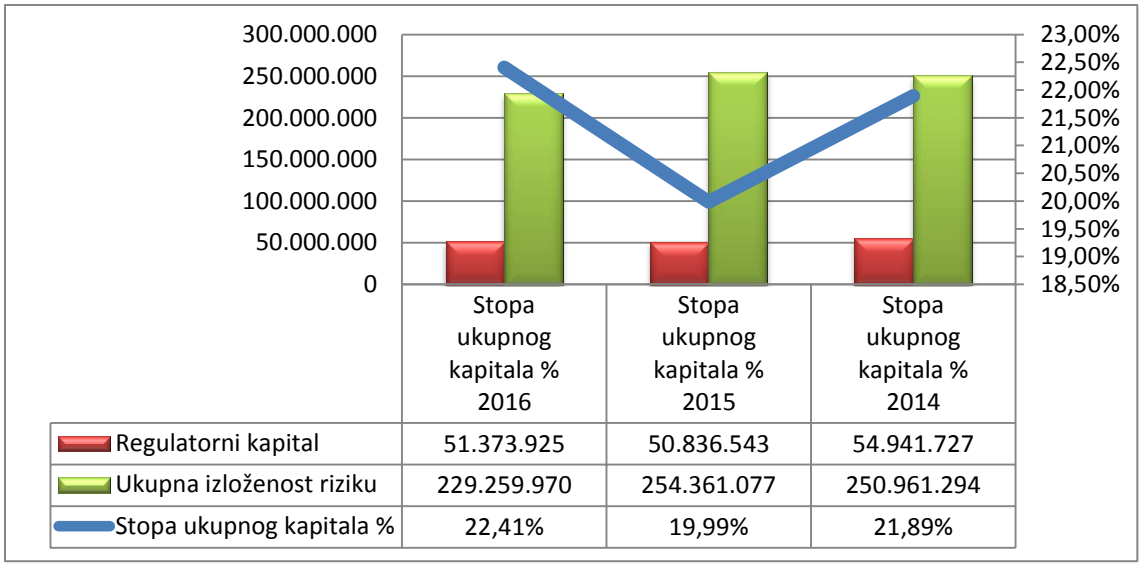
Grafikon 4: Odnos operativnih rashoda i operativnih prihoda kod pojedinačnog prikaza banaka u RH u razdoblju od 2014. do 2016. godine (%)

Izvor: Godišnji izvještaji banaka, izrada autora

4.2. Kapitaliziranost banaka u Hrvatskoj

Porastom stope ukupnog kapitala u 2016. godini s najvećom vrijednosti do sada, rezultiralo je blagim jačanjem regulatornog kapitala i smanjenom izloženosti banaka rizicima. Stopa ukupnoga (regulatornoga) kapitala gledajući promatrane banke iznosila je 22,41%, što je više za 2,42 postotna poena nego u 2015. i za 0,52 postotna poena u odnosu na 2014. (Grafikon 5. prema podatcima iz Tablice 8.2 u prilogu).

Povećanje stope ukupnoga kapitala prema HNB-u nastavak je višegodišnjeg trenda, s iznimkom 2015. godine, u kojoj je stopa bila smanjena, pod utjecajem primjene zakonskih odredbi o konverziji kredita i s time povezanoga gubitka tekuće godine. Stopa redovnoga osnovnoga kapitala iznosila je 21,3%, a kako se banke ni dalje ne koriste instrumentima dodatnoga osnovnoga kapitala, to je ujedno bila i stopa osnovnoga kapitala. Regulatorni kapital banaka iznosio je na kraju 2016. godine 51,4 mlrd. kuna, što je povećanje za 0,6 mlrd. kuna u odnosu na prethodnu godinu (Grafikon 5.). To povećanje isključivo je vezano za utjecaj rasta osnovnoga kapitala, za 2,3 mlrd. kuna, dok se dopunski kapital smanjio kod većine banaka koje se njime koriste, ukupno za 0,6 mlrd. kuna.

	Stopa ukupnog kapitala % 2016	Stopa ukupnog kapitala % 2015	Stopa ukupnog kapitala % 2014
Regulatorni kapital	51.373.925	50.836.543	54.941.727
Ukupna izloženost riziku	229.259.970	254.361.077	250.961.294
Stopa ukupnog kapitala %	22,41%	19,99%	21,89%

Grafikon 5: Stopa ukupnog kapitala banaka od 2014. - 2016. godine

Izvor: Godišnji izvještaji banaka, izrada autora

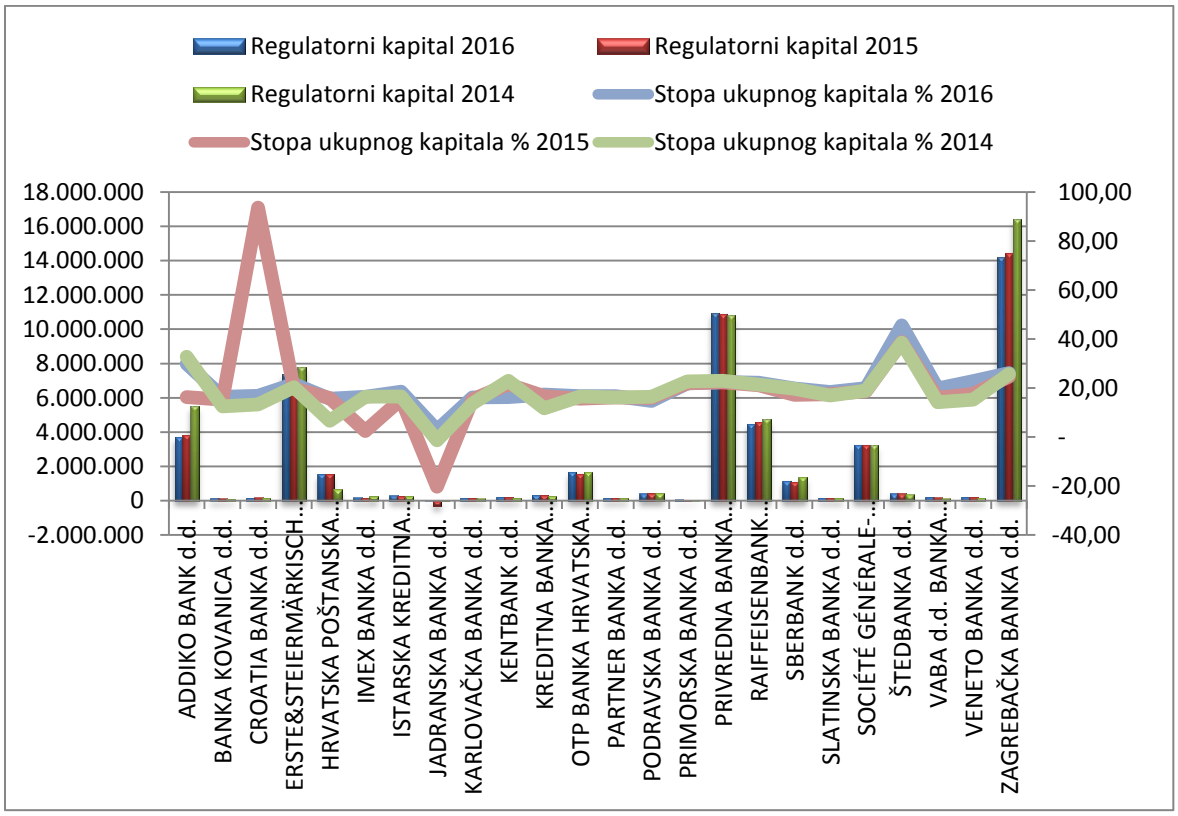
Zbog zadržavanja dobiti ostvarene u tekućoj godini u rezervama kapitala kod promatranih banka porastao je osnovni kapital za više od 1,7 mlrd. kuna. Utjecaj pokrića gubitkaje rezultirao niže od prethodnonavedenog iznosa, pri sanaciji Jadranske banke te dokapitalizacijama iz proteklih godina.

Ukupna izloženost rizicima u 2016. iznosi 229,3 mlrd. kuna, što je 14,6 mlrd. kuna manje u odnosu na prethodnu godinu, s time da se nastavlja slijed opadanja ukupne izloženosti rizicima banaka. Na to opadanje su utjecale ponajviše pad izloženosti kreditnom riziku za manje od 9,5 mlrd. kuna, uz kretanja u strukturi i kvaliteti plasmana i smanjenje kreditne aktivnosti banaka.

Znatno je porastao regulatorni kapital za pokriće kapitalnih zahtjeva. Za pokriće minimalnih kapitalnih zahtjeva banaka potrebno je bilo 18 mlrd. kuna kapitala. Kod ostalih kapitalnih zahtjeva i zaštitnih slojeva kapitala potrebno je bilo 14 mlrd. kuna kapitala, od kojeg je prema HNB-u zaštitni sloj za strukturu rizika iznosio 6 mlrd. kuna kapitala, zaštitni sloj za očuvanje kapitala[8] 5 mlrd. kuna kapitala, a zahtjev za dodatni regulatorni kapital naložen supervizorskim mjerama 2 mlrd. kuna. Prema tome svi kapitalni zahtjevi smanjili su se u

[8] uveden je 1. siječnja 2014., a njegova je svrha očuvati akumulirani kapital u fazi gospodarskog rasta kako bi on u razdoblju financijskog i ekonomskog stresa mogao apsorbirati gubitke i omogućiti kreditnim institucijama da nastave redovito poslovati, bez ugrožavanja minimalne adekvatnosti kapitala (u 2016. je godini iznosio 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku)

2016., u odnosu na 2015., rezultirajući znatnim povećanjem neiskorištenog dijela kapitala. Najveći dio neiskorištenog kapitala u 2016. je više od trećine regulatornog kapitala u rezervama kapitala banaka vodećih po visini imovine.

Grafikon 6: Stope ukupnog kapitala pojedinačno za svaku banku u razdoblju od 2014. do 2016. godine

Izvor: Godišnji izvještaji banaka, izrada autora

Grafikon 6. prikazuje kretanje regulatornog kapitala (ukupni kapital) i stope ukupnog kapitala po promatranim bankama, iz kojeg možemo vidjeti da kroz promatrani period 5 banaka s višim regulatornim kapitalom od ostalih ima Zagrebačka banka, Privredna Banka Zagreb, Erste banka, Addiko banka te Raiffeisenbank.

Regulatorni kapital je 2014. iznosio 16,4 mlrd. kuna kod Zagrebačke s time da je to i najviši iznos kroz promatrano razdoblje prema podatcima iz Tablice 8.2. u prilogu. Kod nje i stopa ukupnog kapitala drži se po visini na trećem mjestu s istim postotkom od 26% u slijedu od tri godine za redom. Najviše stope ukupnog kapitala su 46% Štedbanka u 2016., 94% Croatia banka u 2015. i 38% Štedbanka u 2014. godini. Jadranska banka tri godine zaredom ima najnižu stopu od promatranih poduzeća 0,3% u 2016. u kojoj je započeta sanacija banke što je vidljivo u opadanju stope 2014. i 2015. godine gdje je bila od -1% i -20%.

5. POSEBNA ANALIZA POKAZATELJA POSLOVANJA BANAKA KOJE SU U PROCESU SANKCIJA ILI LIKVIDACIJA

Likvidnost (engl. liquidity) je svojstvo imovine. Naime, imovina se smatra likvidnom ako se u bilo kojem trenutku i bez gubitaka na vrijednosti može pretvoriti u novac. Naravno, razina likvidnosti se mijenja sukladno promjenama tržišnih uvjeta te je dokazano da „jedina imovina koja može zadržati likvidnost u svim tržišnim uvjetima jesu visoko-kvalitetne državne obveznice“ (Choudry et al., 2012, str. 625).

„Sanacija (lat. ozdravljenje, poboljšanje) je reorganizacija poduzeća s teškoćama u poslovanju uglavnom putem uspostavljanja novih financijskih odnosa. U većini slučajeva sanacija je povezana sa pročišćavanjem kapitala, koji obuhvaća nagomilane gubitke koji se kompenziraju s raspoloživim vlastitim kapitalom (smanjivanje kapitala), dok se na kraju unosi novi vlastiti kapital (povećanje kapitala)“ (s internet stranice moj-bankar).

5.1. Instrumenti, ciljevi i regulacije u procesu sanacije ili likvidacije

„Sanacija je provediva i opravdana ako je radi izbjegavanja štetnih posljedica za financijski sustav države u kojoj je sjedište institucije ili grupe institucija, ili druge države članice, ili Europske unije u cjelini te radi osiguravanja kontinuiteta ključnih funkcija te institucije, provode sanacijska tijela primjenom nekog od sanacijskih instrumenata i ovlasti“ navodi Hrvatska Narodna Banka.

Prema Zakonu o sankciji kreditnih institucija i insvesticijskih društava (NN, br. 19/15) ovlaštena sankcijska tijela za sankciju i primjenu sankcijskih instrumenata u Republici Hrvatskoj su:

1. HNB – sankcijsko tijelo za kreditnu instituciju i grupu kreditnih institucija;
2. HANFA – sankcijsko tijelo za investicijsko društvo i grupu investicijskih društava i financijsku instituciju za koje je nadležna;
3. DAB – sankcijsko tijelo za kreditnu instituciju, grupu kreditnih institucija, investicijsko društvo, grupu investicijskih društava i financijsku instituciju.

4. Ministarstvo financija Republike Hrvatske nadležno je ministarstvo za izvršavanje poslova u okviru Zakona o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava.

Ostvarenje ciljeva sanacije odnosno likvidacije su uvjeti u kojima su ovlaštena tijela dužna voditi računa pri mogućnostima sanacije ili likvidacije u odabiru instrumenata te izvršavanju ovlasti.

„Jedan od najčešćih instrumenata sanacije banaka jeste povećanje vlasničkog kapitala. Uvećanjem vlasničkog kapitala povećava se financijski potencijal banaka, solventnost i likvidnost te vlasnicima duga sigurnost u povrat njihovih potraživanja. Pretvaranje postojećeg duga u kapital i moguće je u potrebnom vremenu jedino odlukom vlasnika instrumenata podređenog kapitala, dužničkih vrijednosnih papira izdanih od strane bankovne firme ili značajnih depozita. Dobrovoljna dokapitalizacija banke konverzijom duga u kapital (engl. Debt to equity swap) rijetka je i nedovoljno efikasna mjera. Banka koja je u potrebi sankcije zahtjeva novu likvidnost i novi kapital prvog ili drugog reda. Negativni signali vremena potrebnog za dokapitalizaciju uzrokovati će manjak interesa na tržištu. Stoga je jedina mogućnost privatna emisija instrumenata vlasničkog kapitala postojećim dioničarima ili državnim institucijama nadležnim za nadzor bankarskog sustava i sanaciju banka u formi gotovinskog novčanog plaćanja ili transfera visoko kvalitetnih vrijednosnih papira. Samo djelomičan efekt može imati izdavanje instrumenata podređenog duga jer solventnost banaka ne mora biti značajno unaprijeđena“ (Ercegovac, 2016, str. 284).

Zakonom o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava u zakonodavstvo Republike Hrvatske prenesena je Direktiva 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktiva 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EU, 2012/30/EU i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (engl. Bank Recovery and Resolution Directive, BRRD).

Prema Zakonu o sanaciji kreditnih institucija (NN, br. 19/15) ciljevi sanacije su:

1. osiguravanje kontinuiteta ključnih funkcija,
2. izbjegavanje većeg štetnog učinka na financijsku stabilnost, posebno sprječavanjem širenja štetnih učinaka na financijski sustav, uključujući i njihovo širenje na tržišnu infrastrukturu te održavanje tržišne discipline,
3. zaštita javnih sredstava tako da se na najmanju moguću mjeru svede oslanjanje na izvanrednu javnu financijsku potporu,
4. zaštita deponenata koji imaju osigurane depozite i ulagatelja zaštićenih sustavom zaštite ulagatelja i
5. zaštita sredstava i imovine klijenata.

Pri postizanju ciljeva sanacijsko tijelo dužno je voditi računa o smanjenju troška sanacije na najmanju moguću mjeru, te izbjegavati smanjenje vrijednosti imovine institucije, osim u slučaju ako je to potrebno radi ostvarivanja ciljeva sanacije.

„Pokretanje postupka prisilne likvidacije (stečaj):

1. Hrvatska narodna banka kao sanacijsko tijelo donosi odluku o pokretanju prisilne likvidacije kreditne institucije pod uvjetom da je u sanacijskom planu utvrđeno da sanacija te kreditne institucije nije u javnom interesu ili ako je Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka kao sanacijsko tijelo odlučila da ne postoje uvjeti za otvaranje postupka sanacije te kreditne institucije, i to u sljedećim slučajevima:
    1) ako je kreditnoj instituciji poništeno ili ukinuto rješenje kojim je dano odobrenje za rad, a nisu ispunjeni stečajni razlozi iz članka 266. ovoga Zakona ili
    2) ako procijeni da bi provođenje redovne likvidacije moglo izazvati štetu za vjerovnike kreditne institucije.
2. U slučaju iz stavka 1. točke 1. ovoga članka Hrvatska narodna banka istodobno će s donošenjem odluke o poništenju ili ukidanju rješenja kojim je dano odobrenje za rad donijeti i odluku o pokretanju postupka prisilne likvidacije.
3. Hrvatska narodna banka donosi odluku o pokretanju prisilne likvidacije u obliku rješenja u slučaju iz stavka 1. točke 2. ovoga članka istekom dana u kojem je donesena procjena o štetnosti provođenja redovne likvidacije za vjerovnike.

4. Odluka o pokretanju postupka prisilne likvidacije kreditne institucije mora u izrijeci sadržavati dan, sat i minutu pokretanja postupka prisilne likvidacije, koji je istodoban s trenutkom donošenja te odluke. Uspostava okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija regulirana je hrvatskim zakonodavstvom i zakonodavstvom EU-a.“ (Zakon o kreditnim institucijama, NN, br. 19/15).

5.2. Analiza Jadranske banke d.d. u procesu sanacije

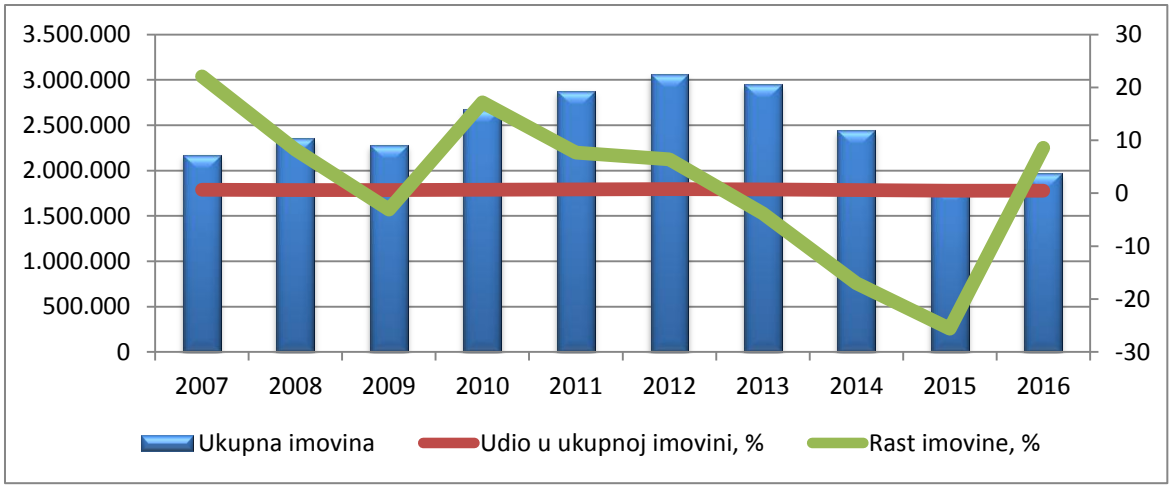
Pri analizi poslovanja Jadranske Banke korišteni su podaci iz Tablice 3., iz koje vidimo da je u 2012. godine vrijednost ukupne imovine 3 mlrd. kuna, kao i stopa ukupne imovine 0,75% bila najviša kroz promatrano razdoblje. Rast ukupne imovine od 2010., te vidljiv postepen pad vrijednosti do 2015. u kojoj je ostvario najnižu vrijednost od -25,6%, predstavljaju neke od indikatora problema u aktivi banke, koja može dovesti do insolventnosti banke (Grafikon 7.).

Tablica 3: Podatci o poslovanju Jadranske Banke od 2007. do 2016. godine u tisućama

Godina	Ukupna imovina	Udio u ukupnoj imovini, %	Rast imovine, %	Dobit (gubitak) iz poslovanja koje će se nastaviti, prije poreza	Stopa ukupnoga kapitala, %	Osnovni kapital	Regulatorni kapital
2007	2.174.777	0,63	22,10	32.900	17,92	196.040	307.956
2008	2.353.980	0,62	8,24	41.859	18,74	369.450	383.613
2009	2.281.806	0,59	-3,07	33.704	17,65	370.846	385.009
2010	2.673.631	0,67	17,17	-54.335	15,49	315.409	329.575
2011	2.878.558	0,69	7,66	3.517	15,96	319.447	333.673
2012	3.063.260	0,75	6,42	7.249	15,25	320.018	334.239
2013	2.945.984	0,73	-3,83	-99.373	11,34	223.392	235.552
2014	2.444.500	0,61	-17,02	-314.261	-1,35	-36.162	-25.477
2015	1.818.176	0,45	-25,62	-271.989	-20,27	-308.239	-297.565
2016	1.973.729	0,50	8,56	-155.709	2,85	40.714	40.714

Izvor: Godišnji izvještaji banaka, izrada autora

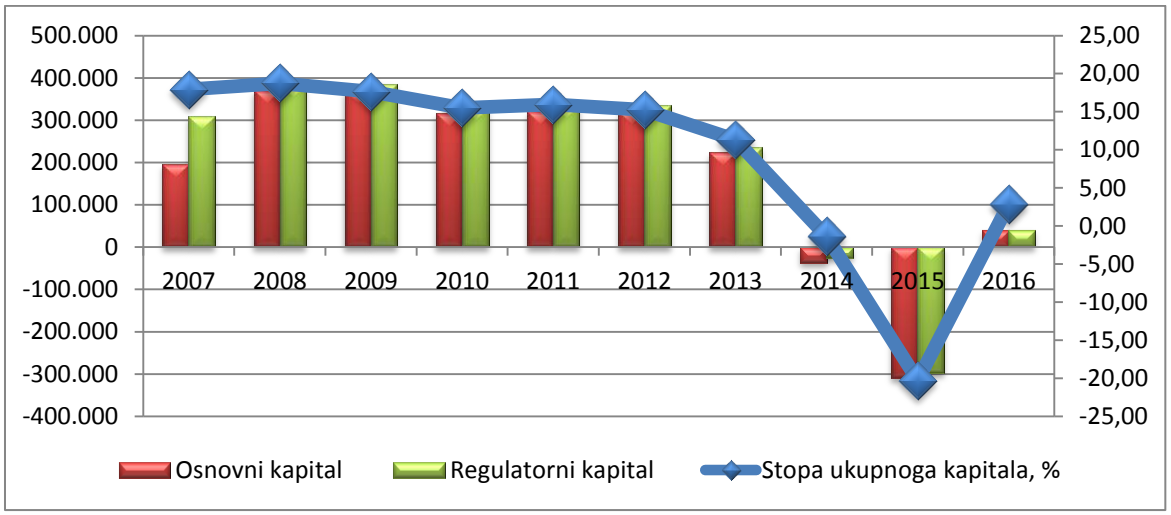
Dobit iz poslovanja od 2010. bila je stabilna, a tada je ostvarila gubitak od -54 mil. kuna, od 2011. do 2012. ponovno uspostavlja stabilnost, te u 2013. ostvaruje gubitak koji se nastavlja do 2016.godine. Banka je do 30. prosinca 2016. poslovala s gubitkom u iznosu od -155.709 tisuća kuna.

Grafikon 7: Kretanje imovine Jadranske banke od 2007. do 2016. godine

Izvor: Godišnji izvještaji banaka, izrada autora

Promatrajući regulatorni kapital vidljivo je da do 2014. ostvareni kapital je pozitivne vrijednosti, dok na kraju 2014. ostvaruje se najviši iskazani gubitak od 25,5 tisuća kuna, koji se nastavlja do 2016. godine, u kojoj se opet uspostavlja pozitivan kapital nakon otvorenog postupka sanacije nad bankom dana 9. listopada 2015. godine. Zbog ne udovoljavanja zakonskim odredbama o ukupnom kapitalu 2010. godine pokrenuto je poduzimanje supervizorskih mjera. Gubitak koji je vidljiv i kod stope ukupnog kapitala najviši je u 2015. od 20,27%. Trend opadanja stope ukupnog kapitala je prisutan od 2007. uz izuzetak blagog porasta u 2008., sve do 2015. godine (Grafikon 8.).

Grafikon 8: Stopa ukupnog kapitala Jadranske Banke od 2007. do 2016. godine

Izvor: Godišnji izvještaji banaka, izrada autora

Nad Jadranskom bankom d.d. Šibenik je, sukladno Zakonu o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava (NN, br. 19/2015), 8. listopada 2015. godine otvoren je postupak sanacije zbog ostvarenog negativnog kapitala i neispunjavanja regulatornih zahtjeva. Sukladno odredbama Zakona o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava, otvaren je postupak sanacije, a sanacijsko tijelo (DAB) primjenom sanacijskih mjera osigurava ciljeve sanacije.

Prema podatcima Jadranske banke u postupku, novoimenovana uprava DAB-a je na svojoj sjednici održanoj dana 27. prosinca 2016. godine donijela Odluku o provođenju postupka sanacije primjenom instrumenata koji su predviđeni Zakonom o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava (NN, br. 19/2015). DAB je u ulozi sanacijskog tijela izvršavajući ovlasti Glavne skupštine Banke, dana 30. prosinca 2016. godine održalo Izvanrednu skupštinu Banke na kojoj je potvrđena Odluka uprave DAB-a te su donesene pojedinačne odluke s ciljem pokrića gubitaka Banke te osiguravanja temeljnog kapitala u iznosu 50.000.000,00 HRK koji je podijeljen je na 4.747.229 redovnih dionica koje glase na ime, bez nominalnog iznosa potrebnog za nastavak poslovanja Banke.

Izvještajem o naknadnoj procjeni, neovisni procjenitelj, konstatirao je potrebu umanjenja vrijednosti imovine Banke na pozicijama kreditnog portfelja, preuzetoj imovini u zamjenu za nenaplaćena potraživanja, vlasničkim vrijednosnicama i nenaplativim potraživanjima.

„Poslujući u izuzetno nepovoljnom gospodarskom okruženju koje je dodatno opterećeno recesijom u posljednjih nekoliko godina, Banka je sve teže udovoljavala regulatornim zahtjevima u pogledu kapitalne adekvatnosti. Unatoč neispunjavanju regulatornih zahtjeva, Banka je uspijevala zadržati dobru i stabilnu razinu likvidnosti, što je uz neosporno utvrđen javni značaj Banke, glavni razlog da je 09. listopada 2015. Odlukom Uprave Državne agencije za sanaciju banaka i osiguranje štednih uloga otvoren postupak sanacije nad Bankom. Otvaranjem postupka sanacije, Banka je nastavila sa redovitim poslovanjem te pružanjem svih vrsta usluga i proizvoda za klijente“ navodi Državna agencija za osiguranje štednih uloga .

5.3. Analiza Banke Splitsko – dalmatinske d.d. u stečaju

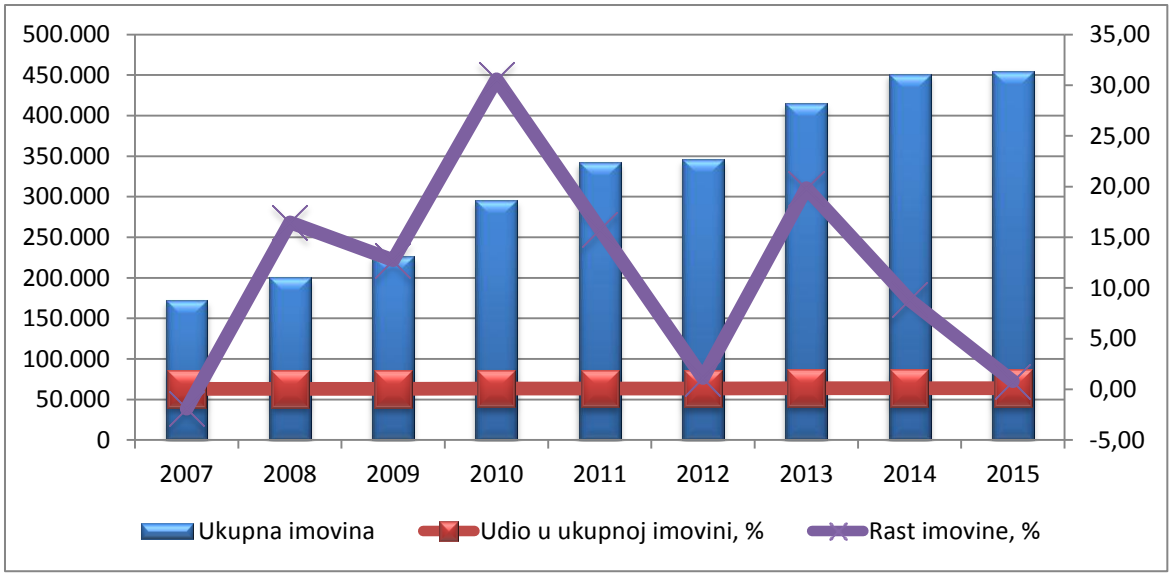
Prema prikupljenim podatcima u Tablici 4. i njihovog prikaza kretanja na Grafovima 9. i 10. vidljive su promjene u kretanju poslovanja Banke Splitsko-dalmatinske od 2007. do 2015. godine.

Tablica 4: Podatci o poslovanju Banke Splitsko-dalmatinske od 2007. do 2015. godine u tisućama

Godina	Ukupna imovina	Udio u ukupnoj imovini, %	Rast imovine, %	Dobit (gubitak) iz poslovanja koje će se nastaviti, prije poreza	Stopa ukupnoga kapitala, %	Osnovni kapital	Regulatorni kapital
2007	172.393	0,05	-1,93	3.633	32,35	50.384	51.138
2008	200.799	0,05	16,48	1.424	27,53	53.152	53.152
2009	226.356	0,06	12,73	1.429	25,45	52.266	52.266
2010	295.578	0,07	30,58	1.354	19,07	50.514	50.514
2011	342.245	0,08	15,79	540	17,66	51.138	54.903
2012	346.126	0,08	1,13	658	16,44	47.260	51.033
2013	414.846	0,10	19,85	170	14,03	48.064	51.883
2014	451.472	0,11	8,83	1.133	14,77	49.759	52.349
2015	455.035	0,11	0,79	-35.504	4,81	16.667	-297.565

Izvor: Godišnji izvještaji banaka, HNB, izrada autora

Na kraju 2015. godine imovina banke iznosila je 455.035 tisuću kuna s tržišnim udjelom od 0,11%, u odnosu na ostale godine kada je postigla najveću vrijednost. Obratimo li pažnju na dobit/gubitak od poslovanja vidimo da je u 2015. godini banka jedino ostvarila gubitak, iako je i od početne godine analiziranja vidljiv postepen pad dobiti. Rast imovine varira tokom razdoblja, a vrhunac vrijednost od promatranih postiže u 2010. godini od 30,58%.

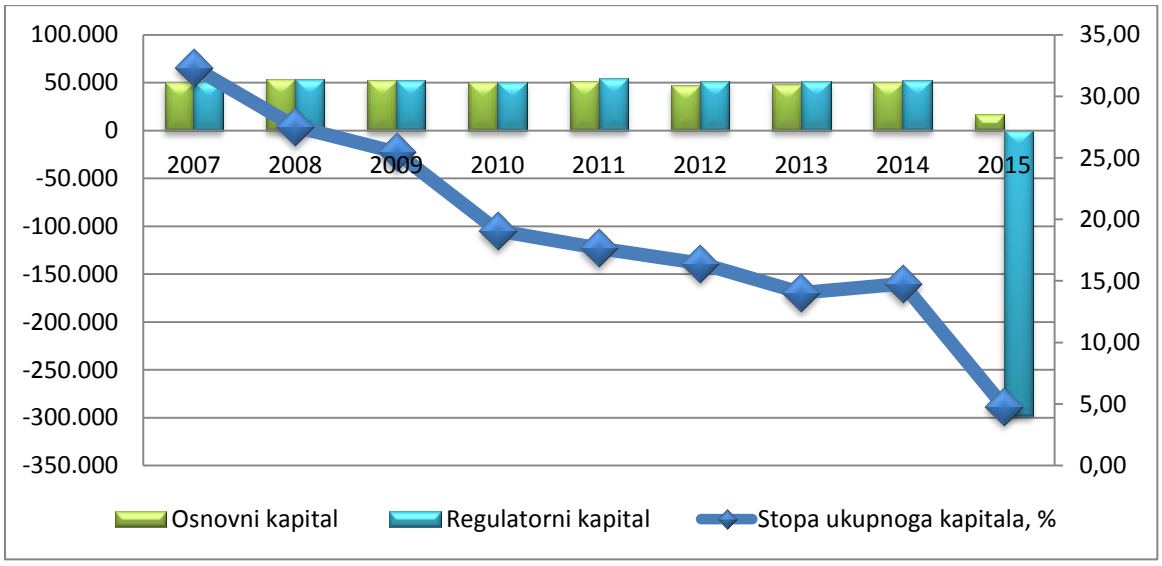

Grafikon 9: Kretanje imovine Banke Splitsko-dalmatinske od 2007. do 2015. godine

Izvor: Godišnji izvještaji banaka, izrada autora

Regulatorni kapital u 2015. godini ostvaruje gubitak od 297 miliona kuna, time odstupajući od konstante koju je imala tokom prethodnih godina, oko 50 miliona kuna, koji je znatno manji od zakonom propisanog.

Kod stope ukupnog kapitala (Grafikon 10.) od dopuštenih 8%, iz zakonskih odredbi, u 2015. godini imala je 4,81%, što je daleko od dopuštenog, čime se ostvaruje jedan od glavnih preduvjeta za poduzimanje supervizorskih mjera.

Grafikon 10: Stopa ukupnog kapitala Banke Splitsko-dalmatinske od 2007. do 2015. godine

Izvor: Godišnji izvještaji banaka, izrada autora

„Pokretanje stečaja nad Bankom Splitsko-dalmatinskom odlučeno je nakon što je utvrđeno da banka propada, da dioničari nisu spremni ojačati kapital, a nije razumno očekivati da bi druge mjere privatnog sektora, mjere institucionalnog sustava zaštite, supervizorske mjere, supervizorske mjere u fazi rane intervencije ili smanjenje vrijednosti ili pretvaranje relevantnih instrumenata kapitala, spriječili njenu propast u razumnom razdoblju„ (navodi HNB, 2015).

HNB je utvrdio da sanacija Banke Splitsko-dalmatinske nije nužna u javnom interesu te da su ostvarena dva stečajna razloga iz članka 266.1. točke 1. i točke 2., a u vezi sa stavkom 2. točkama 3. i 4. Zakona o kreditnim institucijama. To znači da postoje objektivne okolnosti na temelju kojih je utvrđeno da će imovina Banke Splitsko-dalmatinske uskoro biti manja od njenih obveza te da za banku postoje objektivne okolnosti na temelju kojih je utvrđeno da uskoro neće moći ispunjavati svoje dospjele obveze.

Savjet HNB-a donio je na sjednici održanoj 24. svibnja 2016. godine Odluku o podnošenju prijedloga za otvaranje stečajnog postupka Trgovačkom sudu u Splitu nad Bankom Splitsko-dalmatinskom, koji je nedugo nakon toga i usvojen.

5.4. Analiza Nava Banke d.d. u stečaju

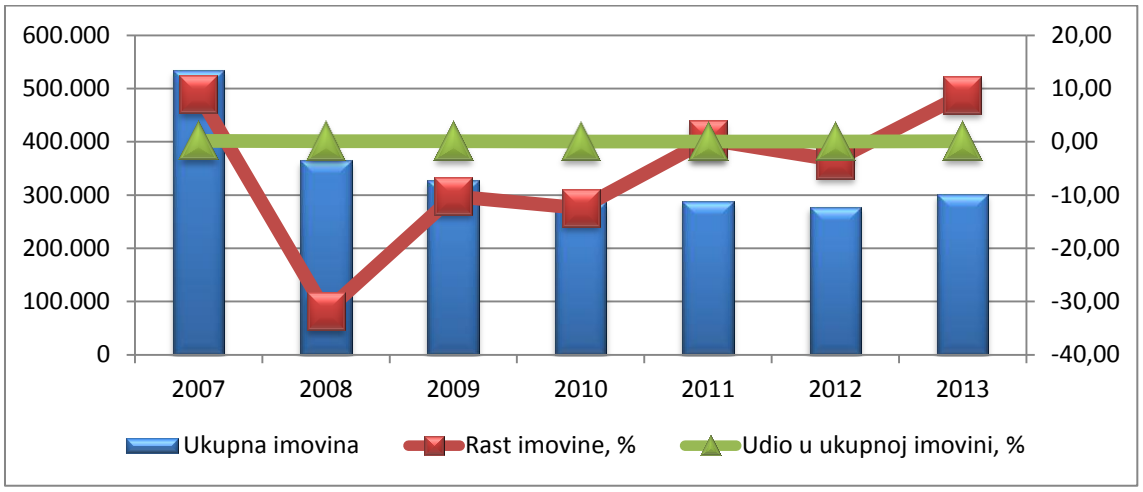
U analizi Nova banke kroz razdoblje od 2007. do 2013. godine uočavamo da je imovina banaka manja od njenih obveza. Nava banka spada među najmanje banke u Hrvatskoj s aktivom od 301 milijuna kuna. Krajem 2013. sudjelovala je sa 0,07% u ukupnoj aktivi bankovnog sustava (Tablica 5., Grafikon 11.).

Tablica 5: Podatci o poslovanju Nava banke od 2007. do 2013. godine u tisućama

Godina	Ukupna imovina	Udio u ukupnoj imovini, %	Rast imovine, %	Dobit (gubitak) iz poslovanja koje će se nastaviti, prije poreza	Stopa ukupnoga kapitala, %	Osnovni kapital	Regulatorni kapital
2007	534.227	0,15	8,87	3.931	18,38	87.661	90.055
2008	363.968	0,10	-31,87	-57.754	10,73	21.532	41.532
2009	326.691	0,08	-10,24	-7.984	12,39	41.079	41.079
2010	285.995	0,07	-12,46	-27.455	8,16	14.182	24.182
2011	287.165	0,07	0,41	-14.561	14,47	25.042	44.058
2012	277.315	0,07	-3,43	-15.130	9,17	13.166	26.332
2013	301.582	0,07	8,75	-12.383	-2,55	-6.289	-6.289

Izvor: Godišnji izvještaji banaka,HNB, izrada autora

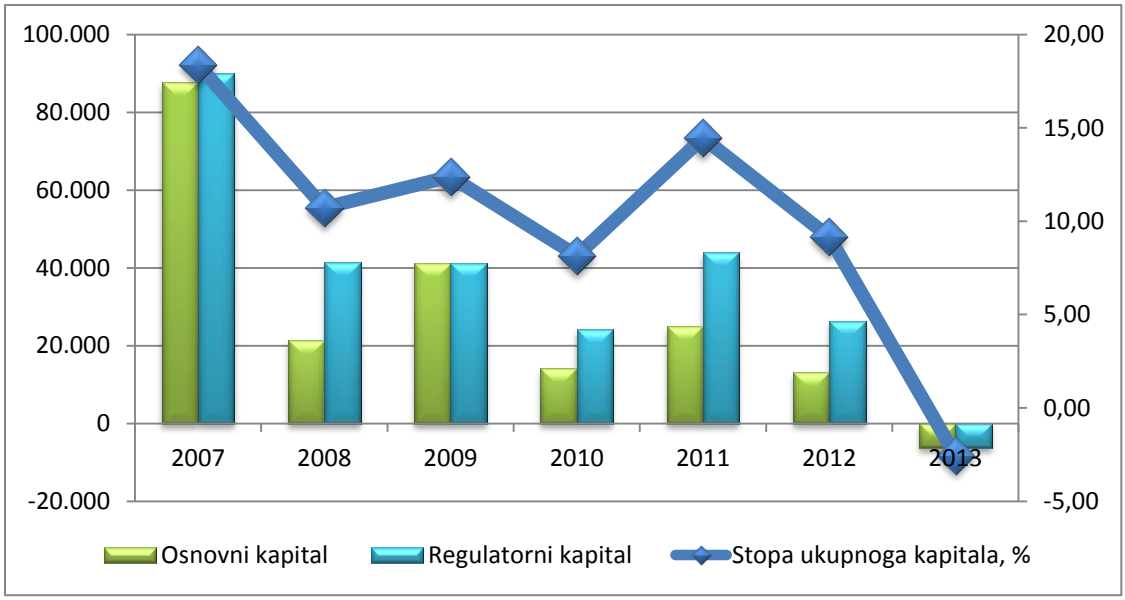
Banka godinama posluje s gubitkom, ali u 2008.godini ostvaruje najviši od 58 miliona i ta razina gubitka nastavila je narušavati kapitalizaciju banke i kroz sljedeće godine. Uzroci negativnog poslovanja banke su visoki troškovi održavanja likvidnosti, visoki opći administrativni troškovi, te izrazito loša kvaliteta kreditnog portfelja.

Grafikon 11: Kretanje imovine Nava Banke od 2007. do 2013. godine

Izvor: Godišnji izvještaji banaka, izrada autora

Kod analize Nava Banke, uočavamo da je u 2010. regulatorni kapital od 24 miliona i stopa ukupnog kapitala od 8% postignute vrijednosti, najniže od promatranih godina. U istoj godini je zbog ne udovoljavanja zakonskim odredbama o minimalnoj visini jamstvenoga kapitala i minimalnoj stopi adekvatnosti ukupnog kapitala od 12%, pokrenuto poduzimanje supervizorskih mjera od strane nadležnih institucija. Od 2011. uslijedio je kontinuirani pad stope adekvatnosti kapitala. Promatrajući 2013. godinu kvaliteta kapitala je u potpunosti nezadovoljavajuća zbog neispunjavanja minimalnih regulatornih zahtjeva. Stopa ukupnog kapitala niža je od zakonom propisane minimalne stope te iznosi -2,55%.

Grafikon 12: Stopa ukupnog kapitala Nava Banke od 2007. do 2013. godine

Izvor: Godišnji izvještaji banaka, izrada autora

Prijedlog za otvaranje stečaja nad Nava bankom podnijela je sredinom srpnja 2014. godine Hrvatska narodna banka nakon što je utvrđeno da su ostvarena tri stečajna razloga (navodi Hrvatska Narodna Banka, 2014):

1. imovina Nava banke bila je manja od njenih obveza,
2. banka nije ispunila supervizorske mjere naložene rješenjem HNB-a te
3. dulje vrijeme nije ispunjavala uvjete vezane za regulatorni kapital te je bila ugrožena njena sposobnost da pravodobno ispunjava svoje novčane obveze.

Središnja je banke tijekom ožujka obavila izravni nadzor nad dijelom poslovanja Nava banke. Utvrđeni su značajni nedostaci i nezakonitosti u poslovanju te je upravi naloženo da provede sedam mjera s ciljem povećanja temeljnog kapitala, a time i povećanja regulatornog kapitala, te pravilnog vrednovanja bilančnih i izvanbilančnih stavki koje Nava banka nije ispunila. Nakon toga, 1. prosinca 2014. godine otvoren je stečajni postupak nad Nova banka d.d..

5.5. Analiza Centar banka d.d. u stečaju

Kod analize Centar banke za koju su korišteni podaci iz godišnjih izvještaja banke prikazani u Tablici 6., i na Grafovima 13. i 14.. Centar banka spada u manje hrvatske banke. Krajem 2012. godine njena je ukupna imovina iznosila 1,5 milijarde kuna što je u ukupnoj aktivi hrvatskog bankovnog sustava udio od 0,39%, za razliku od prethodne godine kada je ukupna imovina bila viša za 29 miliona kuna. Gledajući pokazatelj rasta imovine, vidljiv je pad od 2011. kada je iznosio -0,15%, nastavivši tako i u 2012. sa -1,83%. Prema godišnjem izvještaju iz 2012. došlo je i do smanjenja neto kredita klijenata za 3,3%, što čini 75% ukupne imovine dok su ukupni depoziti manji za 3,8% i štednja građana viša za 10%.

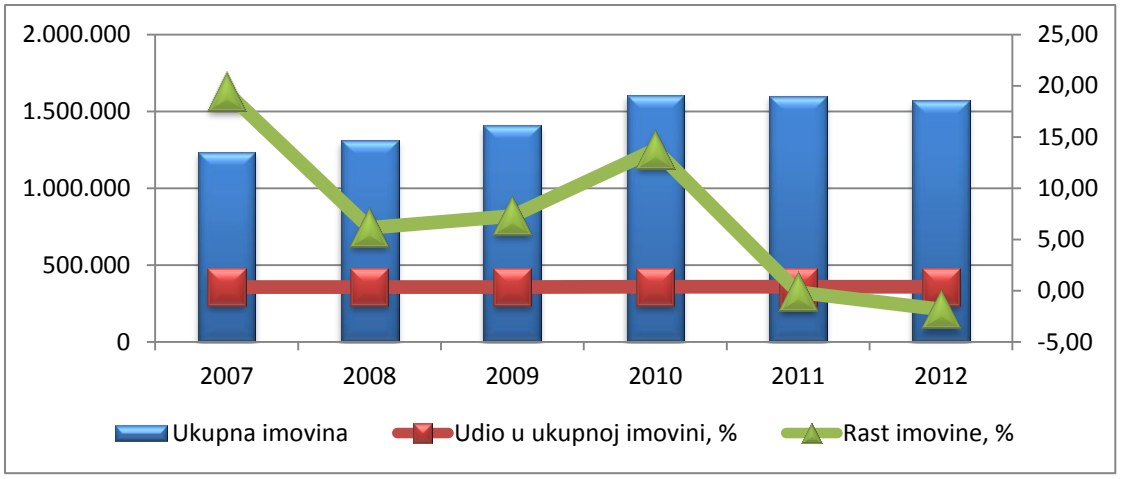
Kapital je držao svoju stabilnost kroz godine, regularni kao i osnovni, iako u 2013. godini dolazi do padanja prema podatcima Centar banke.

Centar banka u svom godišnjem izvještaju za 2012. godinu iskazala je gubitak od 76,25 milijuna kuna kao rezultat visokih troškova rezerviranja, manjih prihoda od naknada i povećanja troškova financiranja. U odnosu na prošle promatrane godine, u kojim je poslovala s dobiti, od 2007. godine vidljivo je opadanje dobiti koje je na kraju rezultiralo gubitkom.

Tablica 6: Podatci o poslovanju Centar banke od 2007. do 2012. godine u tisućama

Godina	Ukupna imovina	Udio u ukupnoj imovini, %	Rast imovine, %	Dobit (gubitak) iz poslovanja koje će se nastaviti, prije poreza	Stopa ukupnoga kapitala, %	Osnovni kapital	Regulatorni kapital
CENTAR BANKA d.d.							
2007	**1.237.143**	**0,36**	**19,39**	**18.911**	**16,27**	**171.601**	**177.360**
2008	**1.312.930**	**0,35**	**6,13**	**16.533**	**13,15**	**182.313**	**178.313**
2009	**1.408.868**	**0,37**	**7,31**	**11.389**	**11,86**	**186.593**	**181.593**
2010	**1.602.644**	**0,40**	**13,75**	**893**	**13,36**	**191.004**	**212.901**
2011	**1.600.295**	**0,39**	**-0,15**	**3.285**	**13,11**	**187.912**	**233.042**
2012	**1.571.033**	**0,39**	**-1,83**	**-76.250**	**14,12**	**245.825**	**259.606**

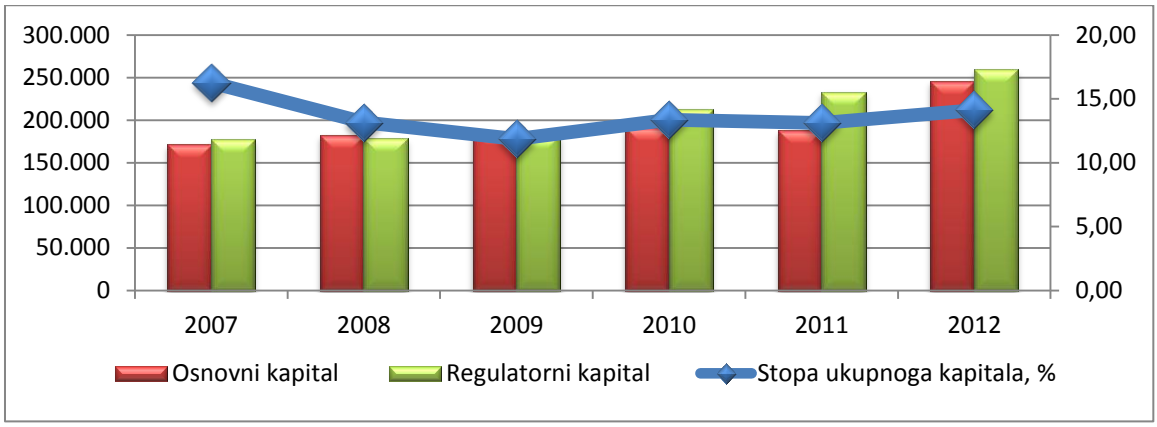
Izvor: Godišnji izvještaji banaka, HNB, izrada autora

Grafikon 13: Kretanje imovine Centar banke od 2007. do 2012. godine

Izvor: Godišnji izvještaji banaka, izrada autora

Obratimo li pažnju na druge pokazatelje vidimo da ukupni prihodi iznose 49,3 milijuna kuna koji su manji za 35 %, u 2012. u odnosu na 2011.. Troškovi poslovanja su iznosili 55,6 milijuna kuna, što je za 1,3 milijuna kuna manje nego godinu prije.

Grafikon 14: Stopa ukupnog kapitala Centar banke od 2007. do 2012. godine

Izvor: Godišnji izvještaji banaka, izrada autora

HNB (2013) je podnio 3. rujna sudu prijedlog za otvaranje stečajnog postupka nad Centar bankom, te je istoga dana obustavljeno bankino poslovanje, nakon što je utvrđeno da je izostala dokapitalizacija te banke od strane J&T banke. Stopa adekvatnosti kapitala tokom 2013. iznosila je 9,80% što je ispod zakonskog minimuma od 12% prema podatcima sa HNB-

a o poslovanju banaka u Hrvatskoj. Rješenje otvaranju stečajnog postupka nad Centar bankom doneseno je temeljem prijedloga 30. rujna 2013. godine.

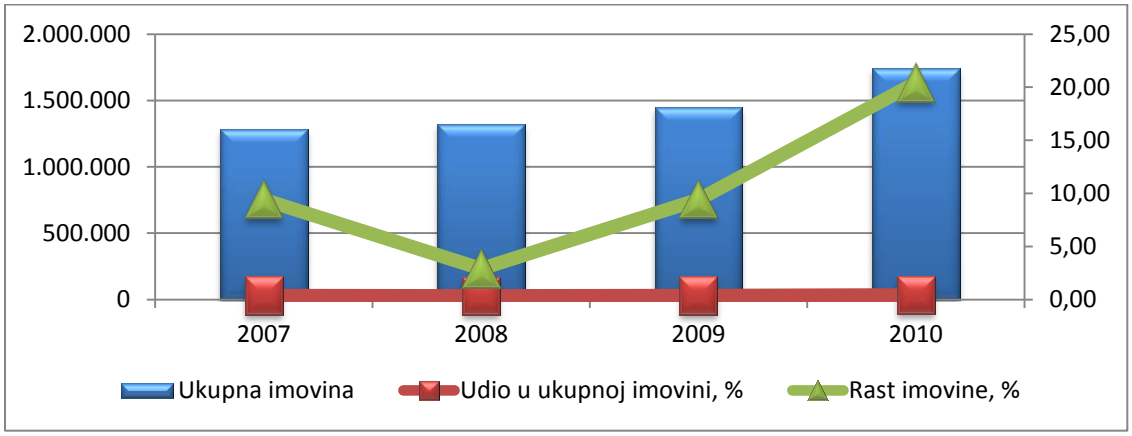
5.6. Analiza Credo banka d.d. u stečaju

U Tablici 7. prema zadnjim podacima dostavljenih HNB-u od strane Credo banke, prije pokretanja stečaja, vidljivo je da banka loše posluje. Glavni indikator je stopa ukupnog kapitala koja u zadnjoj promatranoj godini je bila daleko od propisane, sa negativnom vrijednosti od -12,98%. Navedeni gubitak velikim djelom je posljedica odobravanih plasmana od većinskih dioničara, bez odgovarajuće kreditne sposobnosti i adekvatnih čvrstih instrumenata osiguranja, itd..

Tablica 7: Podatci o poslovanju Credo banke od 2007. do 2010. godine u tisućama

Godina	Ukupna imovina	Udio u ukupnoj imovini, %	Rast klasičnih IBS, %	Dobit (gubitak) iz poslovanja koje će se nastaviti, prije poreza	Stopa ukupnoga kapitala, %	Osnovni kapital	Regulatorni kapital
2007	1.283.648	0,37	2,76	9.503	10,12	89.911	107.985
2008	1.321.104	0,35	11,71	4.940	12,24	130.784	153.674
2009	1.445.324	0,38	0,44	2.563	10,51	130.787	153.673
2010	1.740.647	0,44	-18,67	4.636	-12,98	132.775	192.268

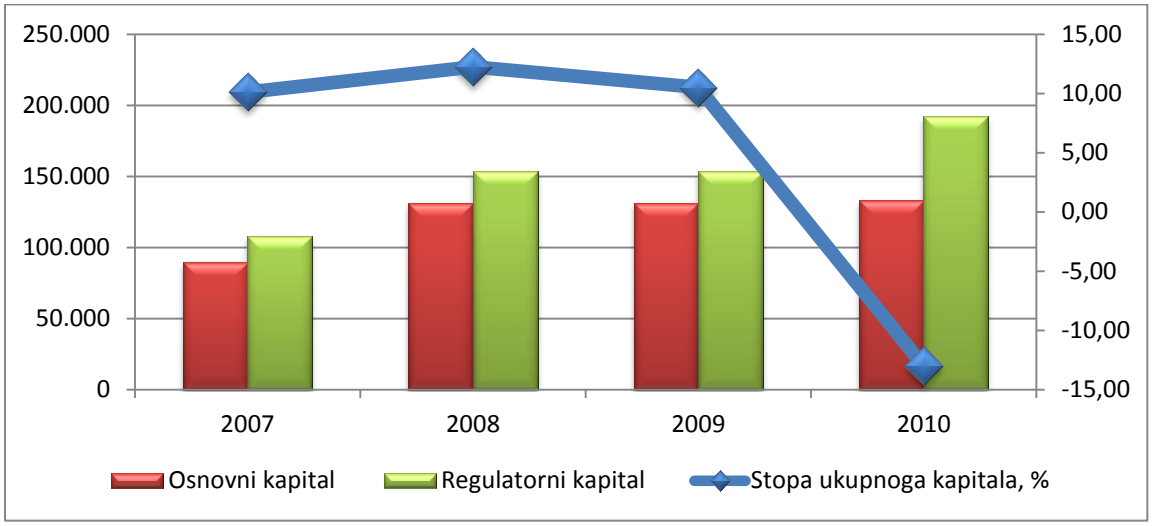
Izvor: Godišnji izvještaji banaka, HNB, izrada autora

Grafikon 15: Kretanje imovine Credo banke od 2007. do 2010. godine

Izvor: Godišnji izvještaji banaka, izrada autora

Dok je ukupna imovina banke u 2010. dosegla najvišu vrijednost od promatranih godina koja iznosi 1.740 miliona kuna što je za 295 miliona više nego u 2009. godini, kao i udio u ukupnoj imovini sa vrijednosti od 0,44% što su pozitivni pokazatelji poslovanja za malu banku.

Grafikon 16: Stopa ukupnog kapitala Credo banke od 2007. do 2010. godine

Izvor: Godišnji izvještaji banaka, izrada autora

Prema podatcima Credo banke (2010) d.d., donošenjem odluke, odnosno postupka HNB-a u pogledu oduzimanja odobrenja za rad i prisilne likvidacije banke te aktivnosti vezane uz naplatu zadužnice i mjenica po računu banke u prisilnoj likvidaciji, HNB temeljem članka 4. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci (NN, 75/2008; dalje kratko: Zakon o HNB-u), te članka 59. stavka 1. i članka 67. Zakona o kreditnim institucijama (NN, br. 117/2008, 74/2009 i 153/2009; dalje kratko: ZOKI) izdaje i oduzima odobrenje za rad kreditnim institucijama, u ovom slučaju Credo banci. Oduzimanjem odobrenja za rad banci, banka gubi ovlaštenje za pružanje bankovnih i financijskih usluga uključujući i pravo na pružanje platnih usluga koje je imala temeljem članka 56. točke 1., članka 59. stavaka 1. do 3. i članka 63. stavka 2. i 3. ZOKI-ja. Pravo na pružanje platnih usluga dodatno je regulirano i odredbama članka 5. stavka 1. i 4. Zakona o platnom prometu (NN, 133/2009).

HNB nakon donešene odluke je zaprimila i provela naplatu mjenica i zadužnica na teret računa Credo banke d.d. od raspoloživa iznosa na računu. Zatim, sukladno odredbama Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima, HNB je postupio po nalogu FINE za naplatu zadužnice i izvršio ovrhu na računu Credo banke d.d.

6. MOGUĆNOST PREDVIĐANJA BUDUĆIH KRIZA I STAVOVI O STABILNOSTI BANKARSKOG SEKTORA U RH

Analizirajući krize uz definiciju uzroka posljedica, potrebno je odrediti i mjere i regulative od obrane od budućih kriza. Sama riječ kriza negativno djeluje na bankarsku stabilnost, kao i na bankarski sustav u cjelini. Povezanosti između financijske i bankovne stabilnosti prikazana je u bankovnim kreditima koji zauzimaju važnu ulogu u financiranju gospodarskog subjekta. Za zdrav financijski sustav i ukupan ekonomski rast, nužan je uvjet stabilnost bankarskog sustava.

Demirguc-Kunt i Detragiache (1998) definiraju indikatore mogućnosti prepoznavanja bankarskih kriza:

1. udio loše aktive koja uzrokuje gubitke u ukupnoj bankovnoj aktivi prelazi 10%;
2. u bankarskom sustavu iznos troškova sanacija banaka obuhvaća 2% BDP-a;
3. preuzimanje banaka od strane države dovodi do problema u poslovanju;
4. uz navedene sanacije u bankarskim krizama pojavljuje se i kraće radno vrijeme poslovnica, duži period neradnih dana banaka, privremeno zamrzavanje depozita.

Proučavajući literaturu o bankovnoj stabilnosti uočava se da postoji mnoštvo različitih modela, zbog postojanja brojnih faktora utjecaja kojim se može mjeriti bankovna stabilnost. Kundid (2013) bankovnu stabilnost dijeli s obzirom na obuhvat predviđanja na:

1. Mikroekonomske modele koji ispituju poslovanje, specifičnosti i tržišne pokazatelje poslovanja pojedinačnih banaka s ciljem donošenja zaključka o uzročnicima propasti ili vjerojatnosti budućih poremećaja.
2. Makroekonomske modele koji za razliku od mikroekonomskih modela sagledavaju bankovni sustav kao jednu cjelinu, a ne kao skup pojedinačnih banaka. Kao eksplanatorni varijable uzimaju se makroekonomske varijable koje se koriste za predviđanje sustavnih bankovnih kriza.

Kretanje stabilnosti banaka s ciljem pravovremene korekcije prate se na osnovu kompleksnih statističkih i matematičkih modela od strane banaka i agencija za kreditni rejting.

„U procesu izgradnje stabilnog bankovnog sustava ključnu ulogu ima razborita regulacija i djelotvoran sustav nadzora banaka. Međutim, samo postojanje sustava za regulaciju bankovnog poslovanja ne znači nužno i njegovu primjenu, a time ni postizanje očekivanih ciljeva. Kontinuirani nadzor i kontrola primjene i provođenja regulacije ima pet ciljeva, a to su:

1. Održavati povjerenje u bankovni sustav i smanjivati mogućnost nastajanja gubitaka za male deponente – bankovno poslovanje temelji se na tuđem povjerenju i ugledu, stoga je od ključne važnosti za bankovnu stabilnost održavati povjerenje, kako na razini povjerenja u pojedinačnu banku tako i na razini povjerenja u stabilnost cjelokupnog bankovnog sustava.
2. Zaštita državnog proračuna i agencije za osiguranje štednih depozita od gubitaka – pogreške u vođenju poslovne politike banke koje nisu pravodobno uočene te korigirane ili otklonjene mogu dovesti do sanacije ili stečaja banke čime će dio troškova pasti na teret agencije za osiguranje depozita ili pak državnog proračuna.
3. Utvrditi prirodu, osnovne uzroke i dubinu problema banaka te poduzeti korektivne mjere – nadzorom i kontrolom bankovnog poslovanja potrebno je što ranije uočiti područja u kojima postoje određeni nedostaci ili odstupanja od pravila kako bi se uzrok poremećaja mogao identificirati prije nego problem postane nesavladiv.
4. Utvrditi pravilnost primjene zakona i pod zakonskih propisa te točnost financijskih izvješća – redovitom provjerom usklađenosti poslovanja banke sa zakonskim i pod zakonskima aktima, kao i provjerama točnosti objavljenih financijskih izvješća sprječava se prikrivanje problema u poslovanju od strane bankovnog menadžmenta.
5. Zaštita ukupnog gospodarstva jedne zemlje utjecajem na stabilnost i sigurnost bankovnog sustava – stabilnim poslovanjem banaka štiti se cijelo gospodarstvo od posljedica bankovnih kriza. Međutim, slijedom prirodnog gospodarskog procesa selekcije putem konkurencije, nije moguće, niti je pametno, štititi svaku banku od propasti„ (Matić, 2016, str. 64-65).

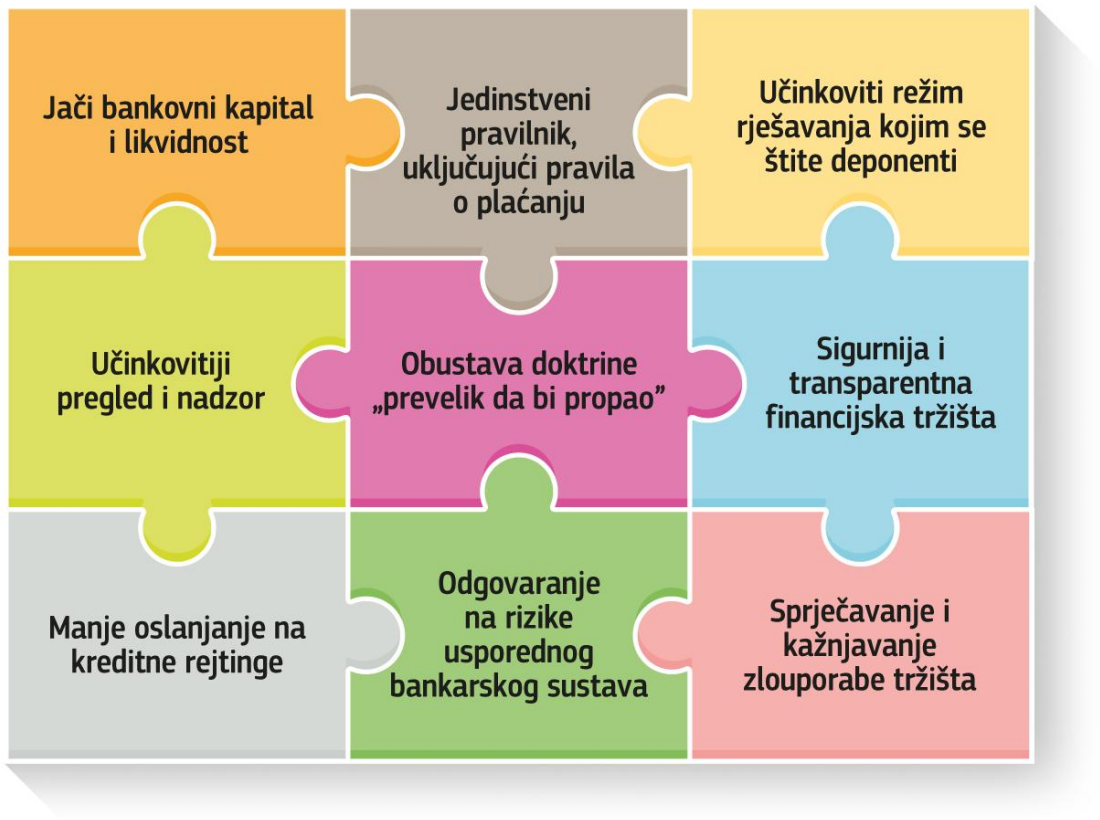
Stabilnost bankarskog sustava prema podatcima HNB-a (2017) definira se kroz nesmetano funkcioniranje svih segmenata financijskog sustava, u procesu alokacija i resursa, procjena i upravljanja rizicima, te izvršavanje plaćanja.

Nedavne krize su samo potvrdile već očiglednu pravilnost zaostajanja kroz pokazatelje performansi domaćih banaka u odnosu na realni ciklus, vezanih uz kreditne aktivnosti,

slabljenje kvalitete portfelja i rezultata njihova poslovanja. Općenito raspolažemo dobrim ekonomskim modelima uspješnosti u in-simple ili ex-post analizama, ali ne i modelima za predviđanje budućih kriza.

6.1. Primjer stabilnosti banaka u EU

Kao primjer jedne od regulative s mogućnošću sprječavanja bankarskih kriza možemo istaknuti Zajednički pravilnik (Direktiva), radi utvrđivanja zajedničkog okvira upravljanja postupkom, uključujući i načine provođenja likvidacije (Direktiva o oporavku i rješavanju banaka, MEMO/14/297). Zajedničkim će se pravilima svim štedišama u EU-u u svakom trenutku i u cijeloj Europskoj uniji jamčiti i zaštita njihovih štednih uloga do 100.000 EUR (po deponentu/po banci) (Direktiva o sustavu osiguranja štednih uloga –DGS MEMO/14/296).

Slika 7: Ključni dijelovi financijske reforme EU

Izvor: Europska komisija , www.europa.eu

Prema Europskoj komisiji rijetki su slučajevi propadanja banaka unatoč strožem nadzoru. Donesen je jedinstveni mehanizam rješavanja (SRM) (MEMO/14/295) koji ima mogućnost da učinkovitije upravlja rješavanjem banaka s pomoću jedinstvenog odbora za rješavanje (SRB) i jedinstvenog fonda za rješavanje (SRF). U slučaju propadanja banaka i ako banka propadne, jedinstveni mehanizam rješavanja, koji ima jasna pravila odlučivanja za prekogranične banke i vrlo iskusno osoblje, bit će će znatno učinkovitiji u rješavanju banaka od postojeće raznovrsne mreže nacionalnih tijela za rješavanje.

Slika 8. prikazuje slijed faza sigurnosti bankarskog sektora u europskom području od strane bankarske unije, a one su:

1. Sprječavanje krize,
2. Pravovremene korektivne mjere u slučaju problema, tj. rana intervencija,
3. Upravljanje krizom u cilju zaštite deponenata i poreznih obveznika u slučaju nepopravljivog pogoršanja financijske situacije banke.

Slika 8: Princip stvaranja sigurnog bankarskog sustava u europodručju

Izvor: Europska komisija , www.europa.eu

7. ZAKLJUČAK

Konceptom rada pokušali su se prikazati najznačajni pokazatelji uspješnosti poslovanja banaka i banaka koje su u procesu sanacije ili likvidacije radi boljeg prepoznavanja njihovih indikatora propasti, kao i uzroci, posljedice i mogućnosti predviđanja bankovnih kriza.

Identificirani su uzroci i posljedice djelovanja na bankarsku krizu u cjelokupu, te sa posebnim osvrtom na dvije bankarske krize koje su se odvile na području Republike Hrvatske, kao i u slučajevi mogućnosti njihova predviđanja.

Tokom empirijske analize bankarskog sektora u Hrvatskoj, te pokazatelja profitabilnosti, ekonomičnosti, kapitalnih pokazatelja na primjeru 24 od 26 banaka koje posluju u RH, podatci su korišteni sa godišnjih izvještaja banaka Hrvatske narodne banke kako bi se statistički dočarala situacija pokazatelja poslovanja banaka u Hrvatskoj kroz tri promatrane godine. Na osnovu komparativne analize su se nastojali prikazati i ostali pokazatelji poslovanja banke u Hrvatskoj. Na temelju povijesnih podataka dobivenih iz analize ukazuje se na vidljiv utjecaj konverzije švicarskog franka, usporivši rast ključnih pokazatelja da bi uslijedio blagi porast.

Uz navedenu analizu bankarskog sektora provedena je i posebna analiza banaka koje su, gledajući dugoročno, u procesu sanacije ili likvidacije. Analizirani podaci nam prikazuju pokazatelje poslovanja i kriterije koji definiraju probleme u bankama, rezultirajući pokretanje sanacijskog postupka ili stečaja. Od promatranih samo je jedna banka zadovoljila kriterij za sanaciju. Ukupna stopa kapitala od promatranih je najviše ukazivala na probleme u bankama.

Zaključno možemo reći da je cjelokupni bankarski sustav važan čimbenik za cijelo ekonomsko poslovanje u okviru jedne zemlje, a i radi prilagodbe zahtjevima tržišta, kako bi uspjele održat konkurentnost i profitabilnost. Rezultat navedenog je potrebno poboljšanje ponuda koje se osiguravaju na tržištu, uz prihvaćanje novih tehnologija. U koraku s negativnim utjecajima i rizicima bankarskog sustava neophodno je saniranje nastalih nepravilnosti. No također ne smijemo zaboraviti utjecaj unutarnjeg poslovanja banaka kroz prošli vremenski period radi sprječavanja i kontrole sličnih situacija u budućnosti.

SAŽETAK

Pokazatelji poslovanja banaka se očituju time da prate poslovanje poduzeća. Pri mjerenju bankovnih performansi koristili su se pokazatelji profitabilnosti, ekonomičnosti, kapitalni pokazatelji i tržišni. Među najvažnijim pokazateljima poslovanja spadaju pokazatelji prinosa na imovinu (ROA), prinosa na kapital (ROE) i stopa ukupnog kapitala. Analizirajući banke ustanovljene su slabosti tih pokazatelja kroz duži vremenski period. Putem povijesnih podataka u empirijskoj analizi hrvatskog bankarskog sustava u cjelini, kao i svake banke posebno, kod pojedinih banka je tokom financijskih kriza uočen blagi pad svih pokazatelja, a nakon kojeg je uslijedilo postepeno oporavljanje takvih. U koraku s negativnim utjecajima i rizicima bankarskog sustava neophodno je u saniranje nastalih nepravilnosti. No također ne smijemo zaboraviti utjecaj unutarnjeg poslovanja banaka kroz prošli vremenski period radi sprječavanja i kontrole sličnih situacija u budućnosti**.**

Ključne riječi

Banke, pokazatelji, ROA, ROE , stopa ukupnog kapitala

SUMMARY

The bank's business indicators are evident in monitoring business operations. In measuring bank performance were used indicators of profitability, cost-effectiveness, capital indicators and market. Among the most important business indicators are ROAs, ROEs and total capital rate. Analyzing banks, weaknesses of these indicators have been established over a longer period of time. Through historical data in the empirical analysis of the Croatian banking system as a whole, as well as by every bank, so that some banks experienced a slight decline in all indicators during the financial crisis, followed by the gradual recovery of such. In the step with the negative effects and risks of the banking system, it is necessary to repair the irregularities. But we must also not forget the impact of internal bank operations over the past period to prevent and control similar situations in the future.

Key words

Bank, indicators, ROA, ROE, rate of total capital

LITERATURA

Knjige:

1. Choudhry, M.,Cummins J., Plenderleith I. (2012): „The principles of Banking“, John Wiley & Sons Singapore Pte. Ltd
2. De. Juan, A. The Roots of Banking Crisis: Micro-economic Issues and Issues of Supervision and Regulation, Washington: Inter-American Development bank, 1995., str. 1
3. Ercegovac, R. (2016) : Teorija i praksa bankovnog menadžmenta, Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet, Split
4. Gregurek, M., Vidaković, N.(2013): Bankarsko poslovanje, Viskoko učilište EFFECTUS, Zagreb
5. Mishkin, F. S., Eakins, S. G. (2005): „Financijska tržišta i institucije“ MATE d.o.o., Zagreb
6. Sheng : „ Bank Restructuring: Lessons from the 1980's“, World Bank 1996.

Časopisi:

7. Belak, V.(2002): Ekonomska dodana vrijednost(EVA) i tržišna dodana vrijednost (MVA) kao mjere performanse tvrtke, RRiF 4/2002 (42-43)
8. Demirgüç - Kunt, A., Detragiache, E. (1998): „The Determinants of Banking Crises in Developing and Developed Countries“, IMF Staff Working Papers 45(1), str.81-109
9. Mesarović,P. (2009). Temeljni pokazatelji analize financijskih izvještaja, Financijski klub, dostupno na : http://www.finance.hr
10. Pavković, A. (2004) Instrumenti vrednovanja uspješnosti hrvatskih banaka, Zbornik Ekonomskog Fakulteta u Zagrebu, 2 (1), str.179-192

Diplomski/ Završni radovi/ Stručni radovi:

11. Ahec-Šonje A. (2002) : Analiza osjetljivosti bankarskog sustava –primjer „signalne“ metode, EKONOMSKI PREGLED, 53 (9-10) 807-848
12. Ježovita, A. & Žager, L. (2014): Ocjena zaduženosti poduzeća pokazateljima profitabilnosti. Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, Sveučilište u Zagrebu: Ekonomski fakultet Zagreb, br. 1, str. 1-22
13. Kundid, A. (2013): „Primjerenost kapitalnih zahtjeva za stabilnost bankarskog sektora“, doktorska disertacija, Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet
14. Laeven i Valencia, (2010): Resolution of banking crisis: The Good, the Bad and Ugly
15. Matić, J. (2016): Optimalna veličina i rast banke za stabilnost sustava, Diplomski rad, Split, Ekonomski fakultet,
16. Tešija, I. (1998): Krize bankovnih sustava i modeli sanacije i restrukturiranja banaka. Magistarski rad, Zagreb: Ekonomski fakultet,
17. Vučković, M.(2010): Analiza učinkovitosti hrvatskih banka pomoću višekriterijskog programiranja, EFZG 10-07, Zagreb

Pravilnici/ Zakoni:

18. Zakon o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava , NN 19/15
19. Zakon o kreditnim institucijama, NN 19/15

Izvori s interneta:

20. Addiko bank d.d.(2014) :Godišnje izvješće 2014, dostupno na : https://www.addiko.hr/static/uploads/godisnje-izvjesce-2014-hr-novo.pdf
21. Addiko bank d.d.(2016) :Godišnje izvješće 2015, dostupno na : https://www.addiko.hr/static/uploads/haab-godisnje-izvjesce-2015-hr-0.pdf
22. Addiko bank d.d. (2016): Godišnje izvješće 2016, dostupno na : https://www.addiko.hr/static/uploads/addiko-gi-2016-hr-final-lock.pdf
23. Banka kovanica d.d. (2014): Godišnje izvješće 2014, dostupno na : https://www.kovanica.hr/images/Dokumenti/Javna_objava/FINANCIJSKO_IZVJESCE_ZA_2014.G.pdf

24. Banka kovanica d.d.(2015): Godišnje izvješće 2015, dostupno na : https://www.kovanica.hr/images/Dokumenti/Javna_objava/FINANCIJSKO_IZVJE%C5%A0%C4%86E_ZA_2015.pdf
25. Banka kovanica d.d.(2016) Godišnje izvješće 2016, dostupno na : https://www.kovanica.hr/images/Dokumenti/Javna_objava/Financijsko_izvjesce_2016_hr_godisnje.pdf
26. Croatia banka d.d.(2014): Godišnje izvješće 2014, dostupno na : https://www.croatiabanka.hr/media/69513/Croatia-banka_GI-_31-12-2014_konacan_hr.pdf
27. Croatia banka d.d.(2015): Godišnje izvješće 2015, dostupno na : https://www.croatiabanka.hr/media/96716/godisnje-izvjesce-za-2015.pdf
28. Croatia banka d.d.(2016): Godišnje izvješće 2016, dostupno na : https://www.croatiabanka.hr/media/111397/godisnje-izvjesce-2016-hrv.pdf
29. DAB - Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, dostupno na: www.dab.hr
30. DAB – Odluka o provođenju postupku sanacije nad Jadranskom bankom d.d. Šibenik, pdf, dostupno na : http://www.dab.hr/novosti
31. Erste&steiermärkische bank d.d.(2014): Godišnje izvješće 2014, dostupno na: https://www.erstebank.hr/content/dam/hr/ebc/www_erstebank_hr/misc/o-nama/financijska-izvjesca/2014/godisnje-izvjesce/31.12.2014.%20-%20Godi%C5%A1nje%20izvje%C5%A1%C4%87e%20za%202014.%20godinu.pdf
32. Erste&steiermärkische bank d.d.(2015), Godišnje izvješće 2015, dostupno na: https://www.erstebank.hr/content/dam/hr/ebc/www_erstebank_hr/misc/o-nama/financijska-izvjesca/2015/godisnje-izvjesce/31.12.2015.%20-%20Godi%C5%A1nje%20izvje%C5%A1%C4%87e%20za%202015.%20godinu.pdf
33. Erste&steiermärkische bank d.d. (2016): Godišnje izvješće 2016, dostupno na: https://www.erstebank.hr/content/dam/hr/ebc/www_erstebank_hr/misc/o-nama/financijska-izvjesca/2016/godisnje-izvjesce/31.12.2016.%20-%20Godi%C5%A1nje%20izvje%C5%A1%C4%87e%20za%202016.%20godinu.pdf
34. Hrvatska agencija za nazor financijskih usluga,dostupno na: www.hanfa.hr
35. Hrvatska narodna banka (2017): Bilten o bankama 30, dostupno na : https://www.hnb.hr/documents/20182/2020824/hbilten-o-bankama-30.pdf/42efdf39-5ba2-4111-9efd-1a9b80ff78e8
36. Hrvatska narodna banka , dostupno na : http://www.hnb.hr

37. Hrvatska narodna banka; (2016) BILTEN O BANKAM 29, dostupno na : https://www.hnb.hr/documents/20182/950978/hbilten-o-bankama-29.pdf/f037d986-a62d-402a-bb32-9794e88a1a51n
38. Hrvatska poštanska banka d.d. (2014): Godišnje izvješće 2014, dostupno na: https://www.hpb.hr/data/sites/562faac26ad406fa51000012/content_entry565869a933710499cb00010d/56b9b8763371046845000c6d/files/20150513-hpb-godisnje-izvjesce-2014-pdf-0bfb.pdf
39. Hrvatska poštanska banka d.d.(2015): Godišnje izvješće 2015, dostupno na: https://www.hpb.hr/data/sites/562faac26ad406fa51000012/content_entry565869a933710499cb00010d/58f72fd9337104d4a0000001/files/HPB_Godi_nje_izvje__e_2015_HRV.pdf
40. Hrvatska poštanska banka d.d. (2016): Godišnje izvješće 2016, dostupno na: https://www.hpb.hr/data/sites/562faac26ad406fa51000012/content_entry565869a933710499cb00010d/58f73252337104255b268177/files/HPB_Godi_nje_izvje__e_2016_-_BANKA.pdf
41. Svjetska banka, dostupno na : http://data.worldbank.org/
42. Imex banka d.d.(2014): Godišnje izvješće 2014, dostupno na: https://www.imexbanka.hr/Portals/0/Doc/Hrv/o_banci/Godi%C5%A1nje%20izvje%C5%A1%C4%87e%20za%202014.%20godinu.pdf?ver=2015-05-18-153403-470
43. Imex banka d.d.(2015): Godišnje izvješće 2015, dostupno na: https://www.imexbanka.hr/Portals/0/Doc/Hrv/o_banci/Godi%C5%A1nje%20izvje%C5%A1%C4%87e%20za%20%202015%20g%20.pdf?ver=2016-06-15-144129-880
44. Imex banka d.d.(2016): Godišnje izvješće 2016, dostupno na: https://www.imexbanka.hr/Portals/0/Doc/Hrv/o_banci/financijska_izvjesca/Godi%C5%A1nje%20izvje%C5%A1%C4%87e%20za%202016.g.pdf?ver=2017-05-19-151611-663
45. Istarska kreditna banka umag d.d. (2014): Godišnje izvješće 2014, dostupno na: http://zse.hr/userdocsimages/revizor/IKBA_revizor_2014_nekonsolidirano_HR.pdf
46. Istarska kreditna banka umag d.d.(2015): Godišnje izvješće 2015, dostupno na:
47. Istarska kreditna banka umag d.d.(2016): Godišnje izvješće 2016, dostupno na: http://zse.hr/userdocsimages/revizor/IKBA_revizor_2016_nekonsolidirano_HR.pdf
48. Jadranska banka d.d. (2014): Godišnje izvješće 2014, dostupno na: http://www.jadranska-banka.hr/dokumenti/pdf/hrv/godisna_izvjesca/2015/15-06-2015/2/JDBA-fin-2014-1Y-Rev-N-HR.pdf
49. Jadranska banka d.d. (2015): Godišnje izvješće 2015, dostupno na:

http://www.jadranska-banka.hr/dokumenti/pdf/hrv/godisna_izvjesca/2016/31-05-2016/Godi%C5%A1nje%20Izvje%C5%A1%C4%87e%202015.pdf

50. Jadranska banka d.d.(2016): Godišnje izvješće 2016, dostupno na: http://www.jadranska-banka.hr/dokumenti/pdf/hrv/godisna_izvjesca/2017/12-09-2017/Godisnje-izvjesce-2016.pdf
51. Karlovačka banka d.d.(2014): Godišnje izvješće 2014, dostupno na: http://www.kaba.hr/item.php?id=14&id_child=90
52. Karlovačka banka d.d.(2015): Godišnje izvješće 2015, dostupno na: http://www.kaba.hr/dokumenti/objava/GFI_0101-311215.pdf
53. Karlovačka banka d.d.(2016): Godišnje izvješće 2016, dostupno na: http://www.kaba.hr/dokumenti/objava/GFI_0101-311216.pdf
54. Kentbank d.d. (2014): Godišnje izvješće 2014, dostupno na: http://www.kentbank.hr/103/financijska-izvjesca
55. Kentbank d.d. (2015): Godišnje izvješće 2015, dostupno na: http://www.kentbank.hr/103/financijska-izvjesca
56. Kentbank d.d.(2016): Godišnje izvješće 2016, dostupno na: http://www.kentbank.hr/103/financijska-izvjesca
57. Kreditna banka zagreb d.d.(2014): Godišnje izvješće 2014, dostupno na: http://www.kbz.hr/Dokumenti/Izvjesca/2014/KBZ%20d.d.%20Godi%C5%A1nje%20izvje%C5%A1%C4%87e%2031.12.%202014.pdf
58. Kreditna banka zagreb d.d.(2015): Godišnje izvješće 2015, dostupno na: http://www.kbz.hr/Dokumenti/Izvjesca/2015/KBZ%20d.d.%20Godi%C5%A1nje%20izvje%C5%A1%C4%87e%2031.12.%202015.pdf
59. Kreditna banka zagreb d.d.(2016): Godišnje izvješće 2016, dostupno na: http://www.kbz.hr/Dokumenti/Izvjesca/2016/Godi%C5%A1nji%20financijski%20izvje%C5%A1taj%202016_KBZ%20d.d._Revidirani.pdf
60. Odluka o adekvatnosti kapitala banaka, dostupno na : http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2003_02_17_229.html
61. OTP banka hrvatska d.d.(2016): Godišnje izvješće 2014, dostupno na: https://www.otpbanka.hr/sites/default/files/dokumenti/godisnja-izvjesca/annual14hr.pdf
62. OTP banka hrvatska d.d. (2015): Godišnje izvješće 2015, dostupno na: https://www.otpbanka.hr/sites/default/files/dokumenti/godisnja-izvjesca/otp_godisnje_izvjesce-2015_hr_final.pdf

63. OTP banka hrvatska d.d. (2016): Godišnje izvješće 2016, dostupno na: https://www.otpbanka.hr/sites/default/files/dokumenti/godisnja-izvjesca/otp_gi_2016-hr_final-n3.pdf
64. Partner banka d.d.(2014): Godišnje izvješće 2014, dostupno na: http://www.paba.hr/UserDocsImages/Partner_bank_2014_cro_eng_za_web.pdf
65. Partner banka d.d.(2015): Godišnje izvješće 2015, dostupno na: http://www.paba.hr/UserDocsImages/god_izvj_paba_2015.pdf
66. Partner banka d.d.(2016): Godišnje izvješće 2016, dostupno na: http://www.paba.hr/UserDocsImages/godisnje%20izvjesce%20Partner%20banka%202016.pdf
67. Podravska banka d.d.(2014): Godišnje izvješće 2014, dostupno na: https://www.poba.hr/index.php?cat=odnosi_s_investitorima&art=127
68. Podravska banka d.d.(2015): Godišnje izvješće 2015, dostupno na: https://www.poba.hr/index.php?cat=odnosi_s_investitorima&art=127
69. Podravska banka d.d.(2016): Godišnje izvješće 2016, dostupno na: https://www.poba.hr/index.php?cat=odnosi_s_investitorima&art=127
70. Primorska banka d.d.(2014): Godišnje izvješće 2014, dostupno na: https://www.primorska.hr/docs/default-source/auditors-reports/revizorski_izvjestaj_za_2014.pdf?sfvrsn=2
71. Primorska banka d.d.(2015): Godišnje izvješće 2015, dostupno na: https://www.primorska.hr/docs/default-source/auditors-reports/revizorsko-izvjesce-2015.pdf?sfvrsn=2
72. Primorska banka d.d.(2016): Godišnje izvješće 2016, dostupno na: https://www.primorska.hr/hr/naslovna/o-nama
73. Privredna banka zagreb d.d.(2014): Godišnje izvješće 2014, dostupno na: https://www.pbz.hr/sites/default/files/dokumenti/2015/gi_2014_hrv_final_14_4_web.pdf
74. Privredna banka zagreb d.d.(2015): Godišnje izvješće 2015, dostupno na: https://www.pbz.hr/sites/default/files/dokumenti/2016/gi_2015_hrv_1-240.pdf
75. Privredna banka zagreb d.d.(2016): Godišnje izvješće 2016, dostupno na: https://www.pbz.hr/sites/default/files/dokumenti/2017/pbz_gi_2016_hrv.pdf
76. Raiffeisenbank austria d.d. (2014): Godišnje izvješće 2014, dostupno na: https://www.rba.hr/documents/20182/41261/Godi%C5%A1nje+izvje%C5%A1%C4%87e+za+2014.+godinu/3614e097-7c75-435a-98bc-8fe49fe4fbd7?version=1.1

77. Raiffeisenbank austria d.d. (2015): Godišnje izvješće 2015, dostupno na: https://www.rba.hr/documents/20182/41261/Godi%C5%A1nje+izvje%C5%A1%C4%87e+za+2015.+godinu/d19fafd2-b9f2-491f-96d6-088dd50a1d0c?version=1.1
78. Raiffeisenbank austria d.d.(2016): Godišnje izvješće 2016, dostupno na: https://www.rba.hr/documents/20182/41261/Godi%C5%A1nje+izvje%C5%A1%C4%87e+za+2016.+godinu/a5b9dc59-25b9-ae5b-a985-b67633bc9155?version=1.1
79. Sberbank d.d.(2014): Godišnje izvješće 2014, dostupno na: https://www.sberbank.hr/media/2384/sberbank-godisnji-izvjestaj-za-2014.pdf
80. Sberbank d.d.(2015): Godišnje izvješće 2015, dostupno na: https://www.sberbank.hr/media/2385/sberbank-godisnji-izvjestaj-za-2015.pdf
81. Sberbank d.d.(2016): Godišnje izvješće 2016, dostupno na: https://www.sberbank.hr/media/2898/sberbank-godisnji-izvjestaj-za-2016.pdf
82. Slatinska banka d.d.(2014): Godišnje izvješće 2014, dostupno na: https://www.slatinska-banka.hr/doc/Godisnje_izvjesce_2014_nekonsolidirano.pdf
83. Slatinska banka d.d.(2015): Godišnje izvješće 2015, dostupno na: https://www.slatinska-banka.hr/doc/Godisnje_izvjesce_2015_nekonsolidirano.pdf
84. Slatinska banka d.d.(2016): Godišnje izvješće 2016, dostupno na: https://www.slatinska-banka.hr/doc/Godisnje_izvjesce_2016_nekonsolidirano.pdf
85. Société générale-splitska banka d.d. (2014): Godišnje izvješće 2014, dostupno na: https://www.splitskabanka.hr/Portals/8/PDF/Press/Godisnje_izvjesce_za_2014_290515.pdf
86. Société générale-splitska banka d.d. (2015): Godišnje izvješće 2015, dostupno na: https://www.splitskabanka.hr/Portals/8/PDF/Press/3_GODI%C5%A0NJE%20IZVJE%C5%A0%C4%86E%20I%20SG%20SB%20Financijska%20izvjesca%202015%20HR.PDF
87. Société générale-splitska banka d.d.(2016): Godišnje izvješće 2016, dostupno na: https://www.splitskabanka.hr/Portals/8/PDF/Press/Godi%C5%A1nje%20izvje%C5%A1%C4%87e%202016.pdf
88. Štedbanka d.d. (2014): Godišnje izvješće 2015, dostupno na: http://www.stedbanka.hr/repository/datoteke/godizv/Stedbanka-GodisnjeIzvjesce-2014.pdf
89. Štedbanka d.d. (2015): Godišnje izvješće 2015, dostupno na: http://www.stedbanka.hr/repository/datoteke/godizv/Stedbanka-GodisnjeIzvjesce-2015.pdf

90. Štedbanka d.d. (2016), Godišnje izvješće 2016, dostupno na: http://www.stedbanka.hr/repository/datoteke/godizv/Stedbanka-GodisnjeIzvjesce-2016.pdf
91. Vaba d.d. Banka Varaždin (2014): Godišnje izvješće 2014, dostupno na: http://www.jtbanka.hr/UserDocsImages/dokumenti/Vaba%20d.d.%20banka%20Vara%C5%BEdin%20godi%C5%A1nje%20revidirano%20izvje%C5%A1%C4%87e%2031.12.2014..pdf
92. Vaba d.d. Banka Varaždin (2015): Godišnje izvješće 2015, dostupno na: http://www.jtbanka.hr/UserDocsImages/dokumenti/Vaba%20d.d.%20banka%20Vara%C5%BEdin%20godi%C5%A1nje%20revidirano%20izvje%C5%A1%C4%87e%2031.12.2015..pdf
93. Vaba d.d. Banka Varaždin (2016): Godišnje izvješće 2016, dostupno na: http://www.jtbanka.hr/UserDocsImages/2017/GFIKI%20%20Vaba%20d.d.%20banka%20Vara%C5%BEdin%2031.12.2016..pdf
94. Veneto banka d.d. (2014), Godišnje izvješće 2014, dostupno na: http://www.venetobanka.hr/objave
95. Veneto banka d.d. (2015): Godišnje izvješće 2015, dostupno na: http://www.venetobanka.hr/objave
96. Veneto banka d.d. (2016): Godišnje izvješće 2016, dostupno na: http://www.venetobanka.hr/objave
97. Vijeća EU-a i Europskog vijeća, dostupno na: http://www.consilium.europa.eu/hr/infographics/infographics-srm/7
98. Zagrebačka banka d.d. (2014), Godišnje izvješće 2014, dostupno na: https://www.zaba.hr/home/o-nama/investitori/financijski-izvjestaji-arhiva/2014
99. Zagrebačka banka d.d.(2014), Godišnje izvješće 2015, dostupno na: https://www.zaba.hr/home/o-nama/investitori/financijski-izvjestaji-arhiva/2015
100. Zagrebačka banka d.d.(2016): Godišnje izvješće 2016, dostupno na: https://www.zaba.hr/home/o-nama/investitori/financijski-izvjestaji-arhiva/2016

PRILOZI

Popis slika

Slika 1: Poveznica financijskih pokazatelja i osnovnih kriterija dobrog poslovanja

Slika 2: Grafički prikaz izračuna EVA

Slika 3: Prikaz bankarske krize u razdoblju od 1970. – 1999. godine

Slika 4: Herfindahl - Hirschmanov indeks (HHI)

Slika 5: Struktura imovine banaka na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

Slika 6: Imovina banaka

Slika 7: Ključni dijelovi financijske reforme EU

Slika 8: Princip stvaranja sigurnog bankarskog sustava u europodručju

Popis grafikona

Grafikon 1: Profitabilnost banaka u Hrvatskoj od 2014. do 2016 godine

Grafikon 2: Profitabilnost ukupne imovine pojedinačno za svaku banaku u Hrvatskoj od 2014. - 2016. godine (%)

Grafikon 3: Profitabilnost vlastitog kapitala Hrvatskih banaka od 2014. - 2016. godine (%)

Grafikon 4: Odnos operativnih rashoda i operativnih prihoda kod pojedinačnog prikaza banaka u RH u razdoblju od 2014. do 2016. godine (%)

Grafikon 5: Stopa ukupnog kapitala banaka od 2014 - 2016. godine

Grafikon 6: Stope ukupnog kapitala pojedinačno za svaku banku u razdoblju od 2014. do 2016. godine

Grafikon 7: Kretanje imovine Jadranske banke od 2007. do 2016. godine

Grafikon 8: Stopa ukupnog kapitala Jadranske Banke od 2007. do 2016. godine

Grafikon 9: Kretanje imovine Banke Splitsko-dalmatinske od 2007. do 2015. godine

Grafikon 10: Stopa ukupnog kapitala Banke Splitsko-dalmatinske od 2007. do 2015. godine

Grafikon 11: Kretanje imovine Nava Banke od 2007. do 2013. godine

Grafikon 12: Stopa ukupnog kapitala Nava Banke od 2007. do 2013. godine

Grafikon 13: Kretanje imovine Centar banke od 2007. do 2012. godine

Grafikon 14: Stopa ukupnog kapitala Centar banke od 2007. do 2012. godine

Grafikon 15: Kretanje imovine Credo banke od 2007. do 2010. godine

Grafikon 16: Stopa ukupnog kapitala Credo banke od 2007. do 2010. Godine

Popis tablica

Tablica 1: Propisane stope kapitala u Republici Hrvatskoj

Tablica 2: Tržišni pokazatelji i propadajuća tumačenja (prilagođeno prema (Šarlija, 2009))

Tablica 3: Podatci o poslovanju Jadranske Banke od 2007. do 2016. godine u tisućama

Tablica 4: Podatci o poslovanju Banke Splitsko-dalmatinske od 2007. do 2015. godine u tisućama

Tablica 5: Podatci o poslovanju Nava banke od 2007. do 2013. godine u tisućama

Tablica 6: Podatci o poslovanju Centar banke od 2007. do 2012. godine u tisućama

Tablica 7: Podatci o poslovanju Credo banka od 2007. do 2010. godine u tisućama

Tablica 8: Analiza poslovanja banaka u RH

	Banke	Ukupna imovina			Dobit (gubitak) prije oporezivanja			Dobit (gubitak) nakon oporezivanja			Temeljni kapital		
		2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014
1.	ADDIKO BANK d.d.	21.095.990	25.541.988	51.656.769	79.918	-2.438.435	-128.204	59.631	-2.534.674	-115.672	2.581.759	2.565.489	4.573.488
2.	BANKA KOVANICA d.d.	1.200.711	1.187.887	120.863	432	10.747	-13.484	432	10.747	-13.484	111.577	110.941	100.356
3.	CROATIA BANKA d.d.	3.110.015	3.108.567	3.037.607	2.664	2.263	5.136	1.638	-15.134	3.919	189.635	182.031	200.169
4.	ERSTE&STEIERMÄRKISCHE BANK d.d.	65.604.000	58.995.200	60.179.829	831.000	-1.241.392	266.108	627.000	-1.012.455	232.000	7.988.000	6.135.732	6.715.434
5.	HRVATSKA POŠTANSKA BANKA d.d.	19.378.653	17.713.166	17.569.911	161.726	126.586	-630.362	188.277	123.217	-629.390	1.555.697	1.779.264	849.728
6.	IMEX BANKA d.d.	2.011.251	2.034.181	2.308.743	-5.362	-45.979	20.084	-5.362	-45.979	16.033	140.774	149.758	178.697
7.	ISTARSKA KREDITNA BANKA UMAG d.d.	3.211.636	3.091.200	2.927.588	26.570	15.507	14.657	20.631	12.444	12.068	280.017	262.461	245.813
8.	JADRANSKA BANKA d.d.	1.973.729	1.818.176	2.444.500	-155.709	-271.989	-314.261	-155.709	-271.989	-314.261	60.083	-294.687	-20.100
9.	KARLOVAČKA BANKA d.d.	2.139.429	2.017.591	1.720.217	-6.076	-14.529	5.436	-6.076	-14.529	5.436	129.712	116.603	133.616
10.	KENTBANK d.d.	2.129.355	1.354.826	1.173.993	8.129	3.918	-10.998	8.129	3.918	-10.988	210.604	195.038	164.291
11.	KREDITNA BANKA ZAGREB d.d.	3.550.584	3.469.268	4.266.101	17.138	8.525	-38.092	13.575	8.349	-38.092	307.896	240.512	267.326
12.	OTP BANKA HRVATSKA d.d.	15.749.107	15.852.556	15.820.466	152.284	-149.016	165.454	123.418	-79.589	155.233	1.798.862	1.563.107	1.751.188
13.	PARTNER BANKA d.d.	1.598.452	1.488.496	1.447.946	11.439	1.778	1.600	9.051	1.407	1.288	186.466	177.274	172.568
14.	PODRAVSKA BANKA d.d.	3.454.582	3.174.499	3.045.241	36.897	4.018	-17.489	26.032	3.722	-14.393	426.873	324.224	393.479
15.	PRIMORSKA BANKA d.d.	536.960	442.920	316.473	3.667	334	-5.628	3.667	334	-5.625	52.761	46.777	43.086
16.	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d.	72.438.725	69.733.010	69.101.664	1.985.000	207.959	821.273	1.605.000	193.172	643.000	10.962.536	11.424.751	10.815.367
17.	RAIFFEISENBANK AUSTRIA d.d.	31.423.727	35.058.000	31.420.736	695.000	-182.000	363.776	535.000	-150.000	294.000	3.683.934	4.326.000	4.291.046
18.	SBERBANK d.d.	9.263.450	9.736.456	10.264.728	69.054	45.004	40.548	43.123	44.989	30.221	1.274.636	1.225.940	1.423.799
19.	SLATINSKA BANKA d.d.	1.607.449	1.526.135	1.446.339	-1.176	-10.592	944	-1.506	-8.625	389	168.301	166.015	166.910
20.	SOCIÉTÉ GÉNÉRALE-SPLITSKA BANKA d.d.	27.066.450	27.067.035	28.765.127	467.837	155.255	253.000	364.837	120.712	194.000	3.233.865	3.534.574	3.570.000
21.	ŠTEDBANKA d.d.	892.390	1.040.161	1.087.412	9.841	9.670	9.194	7.721	7.661	6.382	336.525	338.622	330.985
22.	VABA d.d. BANKA VARAŽDIN	1.530.949	1.649.197	1.345.888	-86.568	-50.476	-11.911	-86.568	-50.476	-11.911	165.861	176.747	123.731
23.	VENETO BANKA d.d.	1.498.757	1.613.848	1.566.236	-134.989	-64.778	-37.715	-134.989	-64.778	-37.715	193.403	162.312	171.196
24.	ZAGREBAČKA BANKA d.d.	105.128.281	105.996.857	102.431.225	2.126.732	-662.311	1.477.807	1.709.330	-519.135	1.166.410	14.796.342	14.434.330	16.398.905
	UKUPNO	397.594.632	394.711.220	415.465.603	6.295.448	-4.539.933	2.236.873	4.956.282	-4.236.691	1.568.848	50.836.119	49.343.815	53.061.078

Tablica 8.1: Analiza poslovanja banaka u RH

	B a n k e	Prihod od poslovanja			Rashod od poslovanja			Kamatni prihod			Kamatni rashod		
		2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014
1.	ADDIKO BANK d.d.	174.981	429.684	873.349	99.384	2.238.833	701.260	206.772	982.967	1.171.981	68.822	556.172	673.962
2.	BANKA KOVANICA d.d.	60.382	57.177	52.115	43.582	40.822	47.419	76.965	81.145	78.437	23.699	29.515	39.442
3.	CROATIA BANKA d.d.	86.883	88.834	85.164	62.122	64.908	67.870	131.425	149.034	142.212	69.569	82.966	82.117
4.	ERSTE&STEIERMÄRKISCHE BANK d.d.	2.497.000	2.383.000	2.359.000	167.000	1.077.000	975.000	2.314.000	2.562.903	2.757.000	732.000	990.840	1.148.000
5.	HRVATSKA POŠTANSKA BANKA d.d.	827.821	781.040	773.340	440.103	459.895	466.790	720.255	782.089	872.407	205.858	241.556	355.587
6.	IMEX BANKA d.d.	56.086	90.294	84.489	61.448	136.273	64.405	87.746	97.577	143.306	40.881	59.748	78.790
7.	ISTARSKA KREDITNA BANKA UMAG d.d.	115.713	186.999	104.041	68.214	63.706	67.714	107.325	126.406	118.551	38.883	42.051	57.002
8.	JADRANSKA BANKA d.d.	63.075	52.692	74.229	102.250	115.264	105.716	80.018	91.056	122.915	39.382	57.293	81.525
9.	KARLOVAČKA BANKA d.d.	80.071	61.581	73.597	55.104	58.723	68.161	80.901	75.990	79.939	36.127	39.928	44.739
10.	KENTBANK d.d.	76.550	59.328	45.793	58.852	49.674	46.240	79.327	67.689	61.986	30.372	27.550	27.800
11.	KREDITNA BANKA ZAGREB d.d.	119.923	96.497	133.505	76.179	77.879	85.768	143.434	167.335	215.356	74.909	103.243	139.261
12.	OTP BANKA HRVATSKA d.d.	791.117	694.929	710.341	427.540	428.539	405.871	687.126	722.790	649.945	141.120	226.276	245.649
13.	PARTNER BANKA d.d.	67.091	58.479	64.484	42.178	42.973	45.170	76.910	75.511	86.154	36.027	36.048	44.191
14.	PODRAVSKA BANKA d.d.	151.907	133.156	129.105	96.255	104.364	139.101	148.973	146.317	152.597	49.107	59.243	67.258
15.	PRIMORSKA BANKA d.d.	14.533	15.558	8.727	7.534	13.964	12.540	11.785	19.509	12.161	-5.055	10.105	8.168
16.	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d.	1.519.000	3.161.000	2.936.000	1.495.000	1.495.000	2.112.000	2.908.000	2.995.414	3.118.000	573.000	816.743	994.000
17.	RAIFFEISENBANK AUSTRIA d.d.	1.557.000	1.448.000	1.604.000	1.481.000	822.000	853.000	1.305.000	1.452.000	1.517.000	317.000	419.000	459.000
18.	SBERBANK d.d.	364.714	174.981	356.625	295.660	99.384	225.482	399.324	440.969	437.866	126.262	184.763	171.092
19.	SLATINSKA BANKA d.d.	47.046	45.205	54.601	36.169	36.225	41.465	62.207	68.585	79.672	31.189	34.213	40.639
20.	SOCIÉTÉ GÉNÉRALE-SPLITSKA BANKA d.d.	1.203.000	1.201.000	1.078.000	735.000	1.045.000	825.000	1.046.000	1.198.000	1.199.000	278.000	402.000	485.000
21.	ŠTEDBANKA d.d.	46.085	44.324	52.460	15.679	15.588	13.761	52.995	55.300	61.433	16.413	22.124	25.863
22.	VABA d.d. BANKA VARAŽDIN	51.009	42.449	31.515	48.989	50.908	45.968	75.302	68.879	57.552	40.177	41.271	42.753
23.	VENETO BANKA d.d.	-24.372	55.642	58.088	110.617	43.199	49.095	48.374	63.764	63.130	26.712	26.751	26.182
24.	ZAGREBAČKA BANKA d.d.	4.667.270	3.834.901	4.183.000	1.771.558	1.850.946	1.683.000	5.145.601	5.704.256	5.776.662	2.416.485	3.082.242	3.217.175
	UKUPNO	14.613.885	15.196.750	15.925.568	2.880.075	7.938.523	4.089.232	15.995.765	18.195.485	18.975.262	5.417.049	7.591.641	8.555.195

Tablica 8.2: Analiza poslovanja banaka u RH

	Banke	Regulatorni kapital			Dobit prilagođena rizika			Broj izdanih običnih dionica		
		2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014
1.	ADDIKO BANK d.d.	3.693.624	3.833.711	5.512.415	12.349.127	23.592.068	16.811.896	0	0	0
2.	BANKA KOVANICA d.d.	137.727	124.483	102.867	839.983	819.423	819.657	3.433	3.338	33.338
3.	CROATIA BANKA d.d.	173.938	177.757	171.175	1.034.729	189.635	1.287.998	4.680	47.450	4.722
4.	ERSTE&STEIERMÄRKISCHE BANK d.d.	7.345.926	6.990.000	7.809.000	33.961.748	35.357.000	38.273.000	0	0	10.545
5.	HRVATSKA POŠTANSKA BANKA d.d.	1.520.355	1.533.578	645.346	9.706.615	9.675.475	9.710.211	2.024	1.451	-870
6.	IMEX BANKA d.d.	178.877	171.426	262.754	1.090.669	6.990.000	1.603.591	1.434	1.433	1.303
7.	ISTARSKA KREDITNA BANKA UMAG d.d.	293.525	275.681	271.451	1.590.060	1.790.136	1.641.179	148	148	148
8.	JADRANSKA BANKA d.d.	40.714	-297.565	-25.477	1.428.594	1.468.198	1.894.592	180	180	184
9.	KARLOVAČKA BANKA d.d.	167.492	158.789	130.462	1.034.828	1.034.311	956.466	16.620	15.560	10.443
10.	KENTBANK d.d.	206.247	194.774	161.365	1.269.925	907.737	703.785	71	63	58.074
11.	KREDITNA BANKA ZAGREB d.d.	334.662	322.512	278.593	1.937.753	1.936.385	2.375.192	1.938	1.886	1.865
12.	OTP BANKA HRVATSKA d.d.	1.674.782	1.563.107	1.638.434	10.064.422	10.011.059	9.929.903	8.223	8.223	8.222
13.	PARTNER BANKA d.d.	170.424	170.381	162.377	1.025.301	1.055.481	1.001.581	891	891	888
14.	PODRAVSKA BANKA d.d.	411.756	417.338	428.208	2.799.157	2.616.196	2.612.617	669	669	669
15.	PRIMORSKA BANKA d.d.	63.360	58.721	50.906	289.712	268.500	223.960	0	631	581
16.	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d.	10.962.536	10.894.061	10.815.367	48.751.000	48.928.000	47.166.886	19.010	19.010	19.010
17.	RAIFFEISENBANK AUSTRIA d.d.	4.437.107	4.557.884	4.750.735	20.004.000	21.516.000	22.276.000	3.621	3.488	3.621
18.	SBERBANK d.d.	1.151.414	1.084.420	1.338.727	5.792.065	6.301.104	6.795.569	616	140	616
19.	SLATINSKA BANKA d.d.	156.889	158.224	166.910	850.808	904.137	987.633	919	919	926
20.	SOCIÉTÉ GÉNÉRALE-SPLITSKA BANKA d.d.	3.233.865	3.234.000	3.217.733	16.244.000	17.295.000	16.979.000	9.860	10.059	8.435
21.	ŠTEDBANKA d.d.	402.097	404.786	354.728	882.565	1.042.994	922.570	500	500	500
22.	VABA d.d. BANKA VARAŽDIN	194.005	179.488	127.550	981.005	1.117.608	902.689	26.555	17.826	12.808
23.	VENETO BANKA d.d.	193.403	194.657	171.196	813.897	1.106.047	1.127.031	0	0	0
24.	ZAGREBAČKA BANKA d.d.	14.229.200	14.434.330	16.398.905	54.518.007	58.438.583	63.958.287	320.222	320.222	320.164
	UKUPNO	51.373.925	50.836.543	54.941.727	229.259.970	254.361.077	250.961.294	421.614	454.087	496.193